د ښووونکي لارښود

د هوپو د کتابونو له سلسلې څخه د ګټه اخیستنې لپاره په ټولګي کې

پنځم کتاب

زړه ښځه او ګوربت

لیکونکی: ادریس شاه

لیکونکی:

ډاکتر دینیس نیسل

د لومړنیو زده کړو رئیس

د هوپو کتابونه

د نورو معلوما ت لپاره د هوپوکتابونه

داوريدلو مواد او د ښونکي لارښود لپاره

لطفاً ارتباط ونيسئ:

دختيځ بيا رغونې موسسه (کور)

پی او بکس نمبر۵۷۰۴ کابل

د تيلفون شمېره

۰۰۹۳(۰) ۷۸۵۲۰۶۴۴۳

HOOPOE BOOKS
www.hoopoekids.com

HOOPOE®

kor.pubs@yahoo.com

چاپونکی

دختيځ بيا رغونې اداره (کور)

په ملګرتيا د

د هوپو کتابونه

پوسټ بکس نمبر ۱۷۶، لوس آلټوس، کليفورنيا ۹۴۰۲۳ د امريکا متحده ايالتونه

هوپو کتابونه د انساني علومو د مطالعاتو انسټيټيوټ (ISHK)
لخوا چاپيرې چې د امريکا د متحده ايالتونو يوه ناګټندويه اداره ده.

طباعتي حقوق Copyright © 2011 د انساني علومو د مطالعاتو په انسټيوټ پورې اړه لري
زړه نېځه او ګوربت د کتاب Copyright © 2006 د متن د چاپ حق ادريس شاه ته خوندي دی
زړه نېځه او ګوربت د کيسې د انځورونو Copyright © 2006 د چاپ حق ناتاشا دلمار ته خوندي دی

کله چې تاسې ته کتاب ورسېد...

دلته په دې لارښود کې ډېر مهم فعالیتونه دي چې تاسې یې یوازې په کتاب ترسره کولای شئ.

کله چې دا کتاب ټولګي ته د چمتو کېدو لپاره ولولئ، تاسې هغه فعالیتونه غوره کړئ کوم چې تاسې یې ستاسې سره د شته موادو په وسیله تر سره کولای شئ.

لړ لیک د عنوانونو فهرست

د هوپو د کتابونو د لړۍ پېژندنه 1
د دې کیسې موخه 1
دا لارښود څنګه له تاسې سره مرسته کولای شي.. 2
په ټولګي کې د کیسو د کارولو لپاره درسي پلانونه 3
زړه ښځه او ګوربت د کیسې درسي پلان
لومړۍ ورځ: د کیسې لومړۍ لوستنه 4
دوهمه ورځ: د کیسې دوهمه لوستنه 7
د لوستنیزو او لیکنیزو مهارتونو لوړاوی- دوهمه ورځ 10
د لوستنې لپاره د الفاظو د زېرمې پراختیا.. 10
درېیمه ورځ: د کیسې درېیمه لوستنه 13
د لوستنیزو او لیکنیزو مهارتونو لوړاوی- درېمه ورځ 17
په کلمو کې د توریو د شکلونو لوستنه 17
څلورمه پنځمه ، او شپږمه ورځ: نورې صنفي کړنې
کښنه(رسم) او نکل کول 18
د کیسې په اړه لیکنه 20
په لوړ غږ د کیسې لوستل.. 20
په ځانګړې وزم او ادا لوستنه.. 21
د ننداریې (تمثیل) په بڼه د کیسې وړاندې کول.. 22
له کورنۍ سره د کیسې شریکول 25
له کورونو د کیسو راټولول 25
همداراز په دې لارښود کې:
د یو ساده کتاب د جوړولو لارښوونه
د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې چارټ
د ټولګي د پرمختیا د ارزونې چارټ

آغلی ډاکټر ډینس نیسل د انساني علومو د مطالعاتو په انستیټیوټ د لومړنیو زده کړو رئیس او هغه پر اغېزمن تدریس ورکشاپونه او سیمنارونه دایروي. نوموړې د ګڼو ښوونیزه سلاکاره او آسانګره پاتې شوي. دغه راز د تدریس د میتودونو په اړه د ۱۰ کتابونو، او د سوادزده کړې په اړه د ګڼو مقالو لیکواله ده، او په دې سربېره د "ځوانو ذهنونو د راویښونې"Awakening Young Minds" او "From Dubs to Marbles" د زده کړه ییزو کتابونو سمونګره هم ده.

د هوپو د کتابونو د سلسلې پېژندنه

دغه کيسې له پېړيو پېړيو راهيسې په افغانستان او منځنۍ آسيا کې د خلکو پر ژبو دي. ښايي تاسې، يا ستاسې د کورنۍ کوم غړي به، له يوې يا دوو دغه ډول کيسو سره له وړاندې بلد ياست. دا کيسې يوازې دتفريح لپاره نه دي، بلکې داسې کمبل (طرحه) شوي چې له موږ،تاسې سره د خپلو ځانونو او خپلې نړۍ په پېژندلو کې مرسته کوي. کله چې ښوونځي کم وي، له نکلونو څخه د زده کړې د وسيلې په توګه کار اخلو.

د پغمان اوسېدونکي ادريس شاه، پوره دېرش کاله عمر له دې فرهنګي ميراث څخه د لويانو او ماشومانو لپاره د کيسو په راټولولو، غوراوي، او ژباړلو تېر کړی دی. هغه د هوپو د کيسو د لړۍ ليکوال دی. دغه کيسې اوس په ټوله نړۍ کې خلک لولي او خوښوي يې.

ماشومان له دې کيسو څخه د خپلې پوهې د کچې او وس مطابق ګټه اخلي. ښايي ماشوم په سر کې د کيسې له يوازې يوې څېرې يا پېښې سره بلد شي، او ښايي تر ټولو څرګنده معنا يې درک کړای شي، خو له هرځل لوستلو سره ترې نورڅه زده کوي، او ورو ورو ورڅخه نوري معناګانې، نظريې او بصيرتونه لاس ته راوړي.

د دې کيسو په تکراري اورېدلو ماشومان له خپل ژوند سره بلدتيا زده کوي، او په بېلابېلو حالاتو کې د خلکو د سوچ او غبرګون په اړه فکر کولو ته مجبورېږي. دغه نکلونه له ماشومانو سره د سوچ او کار د اغېزمنو او نااغېزمنو بېو او طريقو ترمنځ په توپير کولو کې مرسته کوي. دغه کيسې ماشومانو ته په ځان باور، پر غيرمنطقي وېرو (ډارونو) د برلاسي وړتيا، او د تاوتريخواليزې (متشدده) مقابلې پر ځای د سوله ييز تفاهم خپلولو د لارو چارو پر شمول نورې ډېرې غوره ښېګڼې وربښيي.

د دې کيسو موخه

تاسې به په ټولګيو کې د هوپو د کيسو په کارولو سره ګڼې لاسته راوړنې ولرئ. تاسې به:

- زده کوونکي وهڅوۍ چې د افغانستان د شتمن کلتور په قدر پوه او خوند ترې واخلي کوم چې يو نسل نه بل نسل ته پاتې دي؛
- ماشومان دې ته وهڅوئ چې د افغانستان د نکلونو، چې له پښتونو (نسلونو) راهيسې د خلکو پر ژبو دي، قدر وکړي، او خوند ترې واخلي؛
- د کيسې ژبني جوړښتونه او کلمې داسې وکاروئ چې له ماشومانو سره به د ژبې په اغېزمنه کارونه کې مرسته وکړي؛
- ماشومانو ته د دې فرصت ور کړئ چې د کيسې د مطالبو په اړه داسې فکر وکړي چې د هغوی د ژوند په بډاينه کې ورسره مرسته وکړي؛

- د دې ادبي ټوټو د ګډې لوستنې له لارې له زده کوونکیو سره خپلې اړیکې غښتلي کړئ؛
- ماشومانو ته داسي لاري وروښایاست چي کیسې له خپلو کورنیو سره ګډي کړي؛
- زده کوونکی به پخپله قصه ویونکی شي، او د افغانستان د قصې ویلو دود به بیا راژوندی کړي.

دا لارښود څنګه له تاسې سره مرسته کولای شي

ویل، لوستل، لیکل او فکر کول ټول یو د بل سره تړلي دي. موږ باید د زده کوونکو سره مرسته وکړو چې دا هر مهارت په دوی کې وده وکړي چې په نتیجه کې دوی ښه لیکونکي او لوستونکي شي.

چون د زده کړې په ځینو برخو کې د حفظ کولو له پاره ځای شته، کله چې زده کوونکی د معلوماتو له پاره د حفظ کولو طریقه استعمالوي دوی ته اکثراً د دې زمینه نه وي برابره چې د دې ټول بهیر په اړه فکر وکړي چې دوی ګنې حفظ کوي. زده کوونکو ته د دې درس ورکول چې وړاندوینه وکړای شي، د داسې سوالونو پوښتنه او ځواب چې کوم سم ځواب و نه لري، له دوی سره مرسته کوي چې زده کړې او د لوړې سویې فکر کولو مهارت سره یې مینه پیدا شي لکه جدي، منطقي، تحلیلي، استنباطي او مقایسوي فکرونه. زده کوونکي هڅوي چې خپل فکر څرګند کړي او په قصه مباحثه کول د دوی فکر تنبهه کوي او له دوی سره مرسته کوي چې ولولي او ولیکي.

دا قصې د پیړیو لرغونتوب لري چې له یو کس نه بل کس ته له نسلونو په ټول افغانستان کې تکرار شوي دي. په دې طریقه، د پوهې او تکرار له لارې، د دوی تازه بصیرت هڅول کیږي او د خلکو په وړاندې فکر کولو کې یې انعطاف رامنځ ته کیږي. د دې پخوانیو قصو په ویلو او زموږ د قصې ویلو غني دود د درلودلو له کبله به موږ ټول مستفید شو.

دا لارښود، د هوپو د کیسو د لړۍ د یوې کیسې د صنفي استعمال لپاره تاسې ته ګام په ګام درسي پلانونه درکوي. که لاندې ټکي په پام کې وساتئ نو زده کوونکي به له دې کیسو څخه ډېر خه ترلاسه کړي:

- د دې لپاره چې زده کوونکي له کیسې سره بلد شي، او پخپله د کیسې تر لوستلو وړاندې د هغې پر معناګانو پوه شي، هغوی باید دا کیسې څو څو ځله واوري. دا لارښود به زده کوونکیو ته د کیسې د لوستلو، بیا پر هغوی د کیسې د لوستلو، او بالآخره، د زده کوونکیو ترمنځ په خپلو کې د کیسو د لوستلو په اړه ځینو مهمو ټکیو ته ستاسې پام ور واړوي.
- زده کوونکي به هله په دې کیسه ښه پوه شي، او ذهن ته به یې وسپاري چې له تاسې او خپلو نورو ټولګیوالو سره پرې بحث وکړي، او د کیسې پېښو ته له خپلو تجربو سره تړاو ورکړي. دا لارښود به په بحث کې د زده کوونکیو د راښکېلولو (شاملولو) د لارو چارو په اړه مشورې درکړي، چې زده کوونکي په خپل تعبیر هغه معناګانې بیان کړای شي چې کیسې یې د دوی لپاره لري.
- زده کوونکي به هغه وخت له کیسو ښه خوند واخیستلای شي چې په زړه پورې توګه د کیسو پېښو ته غبرګون وښیي، لکه دا چې د کیسې صحنې رسم کړي، کیسه بل چا ته ووایي، د کیسې صحنې تمثیل کړي، او د کیسې په اړه لیکنې وکړي. دا لارښود به د هغو خوندورو فعالیتونو د اجراء په اړه، چې له کیسې سره تړاو لري، معلومات درکړي.

- زده کوونکي له دې کیسو څخه بېلابېل لوستنیز اوژبني مهارتونه زده کوي، چې له هغوی سره د هغوی د سواد په لوړاوي کې مرسته کوي. دا لاربښود به د لوستنیزو او لیکنیزو مهارتونو د ښوونې په اړه معلومات درکړي. ځینې فعالیتونه له نورو څخه ډېر پرمختللي دي. تاسې هغه فعالیتونه غوره کولای شئ کوم چې ستاسې د زده کوونکو لپاره ډېر مناسب وي.
- که شاګردان هغه څه چې زده کوي، له خپلو کورنیو سره شریک کړي، نو له کیسې به لا ډېر خوند واخلي. دا لاربښود به د ماشومانو لخوا له کورنیو سره د زده کړو او کیسو د شریکولو لارې چارې در وښيي.

اندازه کول او ارزونه

د ښوونکي په صفت، تاسې به ضرورت ولرئ چې د هر مهارت په اړه چې تاسې ورته درس ورکوئ، د هر زده کوونکي پرمختګ اندازه او وارزوئ. د انکشاف یا پرمختګ چارټونه به له تاسې سره مرسته وکړي چې دا داسې وکړئ. د دې لارښوود په اخر کې ځینې چارټونه شته دی چې تاسې يې د زده کوونکو د پرمختګ د ثبتولو لپاره له سره جوړولای شئ: یو **د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې چارټ** چې تاسې به ورته د هر زده کوونکي لپاره ضرورت ولرئ، یو د **د ټولګي د پرمختګ د ارزونې چارټ** چې تاسې سره به مرسته وکړي چې د ټول ټولګي پرمختګ په کې ثبت کړئ. په لارښوود کې د هر فعالیت وروسته، د **مهارت د پرمختګ د اندازه کولو** د نمرې ورکولو آله هم شته چې ستاسې سره مرسته کوي چې د زده کوونکو پرمختګ وټاکئ یا يې اندازه کړئ.

په دې چارټونو کار کول داسې دي لکه تاسې چې زده کوونکي هڅوئ چې په صنفي فعالیتونو کې برخمن شي، او ځان ډاډه کړئ چې د هر فعالیت د بشپړولو په پای کې د ورځې په اخر کې دا چارټ د هر زده کوونکي لپاره ډک کړئ. نو په دې ډول به تاسې هغه زده کوونکي چې نورې مرستې او هڅونې ته اړه لري وپیژنئ. دا د پرمختګ چارټونه د کتاب او د ټولو فعالیتونو د بشپړیدو پورې له ځان سره په یو خوندي ځای کې وساتئ.

کله چې تاسې او زده کوونکو مو د دې کتاب استعمال بشپړ کړ، د هر زده کوونکي په پرمختګ مرور وکړئ، د هغوی معلومات له پرمختګ چارټ څخه د ارزونې راپور ته کوم چې خپل رییس ته استوئ، منتقل کړئ.

په ټولګي کې د کیسو د کارولو لپاره درسي پلانونه

لاندنې ګام په ګام وېشلي درسي پلانونه د ورځو پر اساس تنظیم شوي، داسې چې "لومړۍ ورځ" يې هماغه ورځ وي چې کیسه صنف ته ور پېژنئ. تاسې باید، که ممکنه وي، د اړوند درسي پلان ټول ګامونه، پر اړونده ورځ په صنف کې پلي کړئ. دا به غوره وي چې پلانونه په ترتیب پلي کړئ (لومړۍ ورځ، دوهمه ورځ، درېیمه ورځ او...)، خو لازمه نه ده چې هره ورځ د کتاب له مخې کار وکړئ. د مثال په توګه، د دوهمې ورځې پلان ښایي تر لومړۍ ورځې یوه ورځ وروسته وکاروئ، او ښايي یوه یا دوه ورځې وروسته يې وکاروئ. په دوهمه او دریمه ورځ د لغاتونو فعالیتونه باید په څو نورو ورځو کې هم اجرا شي یا تاسې به ضرورت و نه لرئ چې په ډېرو پرمختللو ټولګیو کې د لغاتونو درس ورکړئ. تاسې ښايي د درس لپاره د تیاري په منظور د ځینې کارونو ترسره کولو ته اړتیا ولرئ.

د یوه درس تر تدریس یوه یا دوه ورځې وړاندې درسي پلان ولولئ، چې د پلان پر مرحلو او ګامونو پوه شئ. تر "د درس لپاره تیاری" سرلیک لاندې مشورې ولولئ، چې د اړینو تیاریانو په هکله معلومات ترلاسه کړئ.

درسی پلان

زړه ښځه او ګوربت

لومړۍ ورځ: د کیسې لومړۍ لوستنه

دا لوست باید پرلپسې ۳۰ تر ۴۰ دقیقې وخت واخلي.

د درس لپاره تیاری

- صنف ته تر راتګ وړاندې، له ځان سره په لوړ غږ د کیسې لوستنه تمرین کړئ، چې وروسته بیا په کیسه پوهېدلي یاست، او په صنف کې یې روانه ولوستلای شئ. کیسه په ځانګړي وزم او ادا ولولئ! کوښښ وکړئ چې د مختلفو کرکترونو لپاره مختلف آوازونه استعمال کړ ئ. کله چې کیسه په ښه طریقه لولئ نو په حقیقت کې زده کوونکیو ته دا ښیاست چې کیسه بیا په خپل وار څنګه ولولي.

- د کیسې تر لوستلو وړاندې، په کیسه کې درې یا څلور داسې ځایونه په نښه کړئ چې هلته وقفه وکړئ، او شاګردانو ته د دې فرصت ورکړئ چې د کیسې د راتلونکیو پېښو وړاندوینه (پیشبیني) وکړي. له زده کوونکیو د داسې وړاندوینو غوښتنه (په داسې حال کې چې نه پوهېږي چې وړاندې به څه کېږي)، د هغوی د سوچ کولو د وړتیا د لوړاوي یوه ډېره ښه لاره ده. دغه راز، دا چاره د هغوی د کیسې اورېدنې هدف روښانه کوي. د هغوی هدف دادی چې پوه شي چې آیا وړاندوینې یې سمې دي، او که ناسمې! د کیسې په منځ کې د وقفې لپاره ښه ځای هماغه دی چې هلته د راتلونکې پېښې په اړه تلوسه (اضطراب) موجود وي.

د کیسې د لومړۍ لوستنې کړنې (فعالیتونه)

۱. کتاب داسې پورته ونیسئ چې شاګردان یې پوښ ولیدلای شي. د دې لپاره چې شاګردان د کتاب پوښ له نیږدې ولیدلای شي، کولای شئ د شاګردانو ترمنځ تګ راتګ وکړئ. د کتاب له ښودلو سره یوځای، کتاب ور وپېژنئ، او د کیسې او لیکوال په اړه یې لږ څه معلومات ورکړئ. داسې څه وواياست:

درسي پلان- لومړی ورځ

دا کیسه له کلونو کلونو راهیسې په افغانستان کې ویل شوې ده. ځینې خلک ورته "ښوونیزه کیسه" وایي، ځکه چې تاسې د دې کیسې په لوستلو، او د هغې په اړه په فکر کولو سره، چې موږ یې دلته کوو، د ځان او نورو په اړه څه زده کولای شو. د دې کیسې ګڼې نسخې موجودې دي. د دې نسخې لیکوال ادریس شاه دی. هغه د پغمان ولسوالۍ یو پوه سړی وو. هغه په خپل ژوند کې، د لویانو او وړوکیو (کوچنیانو یا ماشومانو) لپاره ګڼ کتابونه لیکلي.

اوس زه تاسې ته کیسه لولم. ښه غوږ ونیسئ، او زما له لوستلو سره یوځای انځورونو ته هم ګورئ. زه به کله کله وقفه کوم، او له تاسې به پوښتنه کوم چې تاسې څه فکر کوئ وړاندې به څه وشي!

ښایي تاسې په ډاډه توګه ونه پوهېږئ چې وړاندې به څه کېږي، خو تاسې کولای شئ د کیسې اورېدلې برخې ته په کتنې سره یوڅه و اټکېږئ (له ځانه یو څه ووایاست). ښه غوږ ونیسئ، چې بیا وروسته د پاتې کیسې په اړه ښې اټکېږنې وکړای شئ!

کله چې لوستنه پای ته ورسوم، انځورونه به بیا در وښیم، او تاسې به راته ووایاست چې له کیسې مو څه په یاد پاتې شول.

اوس راځئ چې د کیسې ویل پیل کړو.

۲. کتاب پرانیزئ، او مخ یې زده کوونکیو ته ور واړوئ، ترڅو د لوست د دایرې ټول زده کوونکي ستاسې له لوستلو سره یوځای پر پاڼو باندې انځورونه ولیدلای شي. کیسه ورو ورو او په وزم او ادا لولئ، او د پاڼې تر اړولو وړاندې لږه وقفه کوئ، چې زده کوونکیو ته د اورېدلې برخې په اړه د فکر کولو، او انځورونو د لیدلو فرصت ورکړئ. کولای شئ په ټولګي کې وګرځئ را وګرځئ، چې شاګردانو ته له نیږدې څخه د انځورونو لیدلو فرصت ورکړئ.

۳. هرځل چې له زده کوونکیو څخه د وړاندوینو د اورېدلو لپاره وقفه کوئ نو لاندې پوښتنې وکړئ:

څه فکر کوئ چې په کیسه کې به وړاندې څه وشي؟

ولې فکر کوئ داسې به وشي؟ د کیسې کومه برخه په دې دلالت کوي چې داسې به وشي؟

د بېلګې په ډول، کله چې لیکوال لیکي: "یوه ورځ، ګوربت لوړ په آسمان کې الوته، چې د آرام لپاره درېدو فیصله یې وکړ. لاندې یې ټوپ کړ او ودرېد." له زده کوونکو وپوښتئ: *څه فکر کوئ چېرته راکوز شو، او ولې داسې فکر کوئ؟*

زده کوونکیو ته ووایاست چې د ټولو وړاندوینې سمې دي، ځکه چې هغوی ښه فکر کړی، او دا چې د راتلونکیو پېښو په اړه د هغوی د وړاندوینو اختلاف پر ځای خبره ده. له بېلابېلو زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې وړاندوینې وکړي. کله چې یو زده کوونکی یو نظر وړاندې کوي، نو له نورو زده کوونکیو پوښتنه وکړئ چې آیا دا نظر سم دی، او که ناسم، او له هغوی څخه دلیل هم وغواړئ. زده کوونکي د بحث لپاره د نظریاتو وړاندې کولو ته وهڅوئ. د دې لپاره چې ګڼو زده کوونکیو ته د وړاندوینو فرصت ورکړئ، او ټولګیوال ښه بحث وکړای شي، خبرو اترو ته کافي وخت ورکړئ. او بیا د راتلونکیو تم-ټکیو(وقفه ځایونو) پر لور لوست ته دوام ورکړئ.

۴. کله چې کیسه پای ته ورسوئ، زده کوونکیو ته د اورېدلو او د پېښو د وړاندوینو شاباسی ورکړئ او هغوی ته ووایاست چې اوس باید هغوی د کیسې بیاکتنه وکړي. کتاب بیا پرانیزئ، کیسه پیل کړئ، او لوړ یې ونیسئ چې زده کوونکي یې انځورونه ولیدلای شي. له زده کوونکیو څخه غوښتنه وکړئ چې هغو لومړنیو انځورونو ته وګوري، او ور په یاد کړي چې د کیسې په پیل پیل کې څه شوي وو. زده کوونکیو ته د کیسې د ور په زړه کولو لپاره لاندې پوښتنې وکاروئ:

دلته ښودل شوې څېرې څوک دي؟

د کیسې په دې برخه کې څه کېږي؟

۵. بیا د کتاب وړاندې مخونه را واړوئ او همدغه پوښتنې تکرار کړئ. په همدې توګه، چې له زده کوونکیو غوښتنه کوئ انځورونو ته په کتنه تېره کیسه ورپه زړه کړئ، کیسې ته دوام ورکړئ. هرځل له یوه نوي زده کوونکي څخه پوښتنه کوئ، چې هر زده کوونکی د خبرو وار ترلاسه کړي. که له زده کوونکیو څخه د کیسې ځینې برخې هېرې وي، نو د کیسې هماغه برخه په خپلو الفاظو وریاده کړئ، او یاهماغه برخه له سره ورته ولولئ.

۶. د کیسې په ښه اورېدا، او د کیسې د ډېرې برخې په یاد ساتلو د شاګردانو ستاینه کوئ. هغوی ته ووایاست چې دا کیسه به په دې نیږدې ورځو کې یوځل بیا هم سره ولولئ او بحث به ورباندې وکړئ.

۷. د اخیري فعالیت په توګه، هر زده کوونکي ته کتاب ورکړئ. له هر زده کوونکي وغواړئ چې کتاب په دقت سره بیا وګوري، او په رسامۍ کې ښودل شوو شیانو ته نومونه ورکړي. د بېلګې په ډول، د کیسې په لومړیو دوه پاڼو کې، زده کوونکي به عجیبه کاچوغې او چاقوان، پتنګان او کوترې او زړه ښځه پخپله ویني. دوی به د هغې د درېدو ځای او نور څه ویني. د نومونې (تر ټولو کوچنې توکي موندلو لپاره) فعالیت به زده کوونکیو ته د دې وار ورکړي چې انځور په ځیر وګوري (چې ځناور پیدا کړي)، او د مختلفو رسم شویو شیزونو نومونه زده کړي، چې ځینې یې ښایي د هغوی لپاره ناآشنا وي.

له زده کوونکو کتابونه راټول کړئ او تر هغې یې وساتئ چې د ټولګي ټول فعالیتونه پای ته ورسیږي. زده کوونکو ته ووایاست چې د ټولو درسونو د پای ته رسیدو وروسته به دوی ته خپل کتابونه بیرته ورکړل شي.

د مهارت د پرمختیا (انکشاف) اندازه کول د لومړۍ ورځې لپاره: وړاندوینه کول

د پرمختیا درجه ۱ - ۴: دا درجې د خپلو زده کوونکو د انکشاف د تاکلو لپآره د زده کوونکو او ټولګې د انکشاف په چارټ کې چې د دې لارښود په اخر کې درکول شوي دي، استعمال کړئ.

درجه ۱: هغه زده کوونکي چې وړاندوینه نه شي کولای، کله چې د وړاندوینې غوښتنه ترې وشي، اویا داسې وړاندوینې وکړي چې د موجودو معلوماتو سره هیڅ منطقي ارتباط و نه لري.

درجه ۲: هغه زده کوونکي چې د یو منطقي تسلسل په نتیجه کې د موجودو معلوماتو په بنا د وړاندوینې توان لري، او د خپلې وړاندوینې د تقویه کولو لپاره دلیل وړاندې کوي. زده کوونکی شاید او یا شاید هم نه کله چې لولې وړاندوینه په یاد و نه لري او هغه نوي معلومات چې د وړاندوینې پورې ارتباط لري و نه پیژني.

درجه ۳: هغه زده کوونکي چې د یو منطقي تسلسل په نتیجه کې د موجودو معلوماتو په بنا د وړاندوینې توان لري، او د خپلې وړاندوینې د تقویه کولو لپاره دلیل وړاندې کوي، نوي معلومات چې د وړاندوینې پورې ارتباط لري پیژني، او وړاندوینې همهغسې ساتي یا یې عیاروي.

درجه ۴: هغه زده کوونکي چې ډیر ذکي دي او په قصه کې موجود معلومات د وړاندوینې د جوړولو او توضیح لپاره استعمالوي او د وروستیو معلوماتو په وسیله خپله وړاندوینه همهغسې ساتي او یا یې عیاروي.

دوهمه ورځ: د کیسې دوهمه لوستنه

دلته د کیسې د دوهمې لوستنې لپاره ځینې مشورې بیان شوي. دا لړ کړنې باید پرلپسې ۳۰ تر ۴۰ دقیقې وخت ونیسي.

د لوست لپاره تیاری

- د کیسې د لوستلو تمرین له سره تکرار کړئ، چې دا ځل یې په لا اغېزمنه توګه ولوستلای شئ.

- د پنځم ګام د تیارۍ لپاره کولای شئ په پیل کې زده کوونکي په درې کسیزو ډلو ووېشئ، چې ستاسې د لارښوونو پر مهال زده کوونکي وپوهېږي چې له چا سره خبري وکړي. له هغوی غوښتنه وکړئ چې له نیږدې ناستو شاګردانو سره درې کسیزې ډلې جوړې کړي.

- د نهم ګام د تیارۍ لپاره د ځیزونو او ځېرو هغه لست، چې په لومړۍ ورځ مو پیل کړی، چمتو وساتئ.

- که تاسې غواړئ چې «د لوستنې انکشافي لغاتنامې» فعالیت استعمال کړئ، د دې دوهم ځل لوستلو وروسته یې ښه وخت دی. همدا اوس یې ولولئ چې ډاډه شئ چې د دې مراحلو په تعقیب پوه یاست او هغه مواد چې د دې لپاره پکار دي.

د کیسې د دوهمې لوستنې کړنې (فعالیتونه)

۱. کتاب لوړ ونیسئ، او له زده کوونکیو د کیسې د سرلیک، لیکوال، او د لیکوال د لاسته راوړنو په اړه پوښتنې وکړئ.

زده کوونکیو ته ووایاست چې بیاهم په بشپړه توجه غوږ ونیسي، ځکه چې، د کیسې له ختمېدا وروسته به بیا هم له هغوی څخه انځورونو ته په کتنې، د کیسې د وریادولو غوښتنه کوئ، او هم به ترې دا پوښتنه کوئ چې د کیسې کومه برخه د هغوی لپاره تر ټولو مهمه وه. هغوی ته ووایاست چې داځل به د هغوی ډېرو داسې ځایونو ته ور پام شي، چې د لومړۍ لوستنې پرمهال یې نه وو ور پام شوی.

۲. د لومړۍ ورځې په څېر، د انځورونو له ښودلو سره یوځای، کیسه سرترپایه ولولئ. کیسه ورو ولولئ چې زده کوونکي کیسه سمه تعقیب کړای شي، او بلې برخې ته د اوښتلو پرمهال د پېښو په اړه د فکر کولو فرصت ولري.

۳. کله چې لوستنه پای ته ورسوئ، بېرته د کتاب لومړنۍ پاڼې پرانیزئ، او داسې یې ونیسئ، چې زده کوونکي یې انځورونه ولیدلای شي. د لاندې پوښتنو مطرح کولو له لارې، له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې لومړیو انځورونو ته وګوري، او هغه څه ور په زړه کړي چې د کیسې په سر کې واقع شوي وو.

دلته ښودل شوې څېرې څوک دي؟

د کیسې په دې برخه کې څه کېږي؟

۴. بیا وړاندې دوو پاڼو ته ولاړ شئ، او همدغه پوښتنې بیا تکرار کړئ. په همدې طریقه دوام ورکړئ، چې زده کوونکي د هرې پاڼې انځورونو ته په کتلو، زړې پېښې ور په زړه کړي. زده کوونکیو ښایي دا ځل په کیسه کې نور څه موندلي وي، او ښایي د کیسې د پېښو د ور په زړه کولو پر مهال د ویلو لپاره ډېر څه ولري. هر ځل له یوه نوي زده کوونکي څخه پوښتنه کوئ، چې په دې توګه، ډېرو زده کوونکیو ته د خبرو وار ورسېږي. که له زده کوونکیو څخه د کیسې کومه برخه هېره وي، نو د کیسې هماغه برخه په خپلو الفاظو کې ورته ووایاست، او یا هماغه برخه ورته ولولئ.

۵. کله چې مو ټول کتاب په همدې طریقه ولوست، او پر انځورونو، او پېښو مو بحث وکړ، کتاب بند کړئ، او شاګردانو ته ووایاست چې:

په دې کیسه کې ګڼ شمېر په زړه پورې څېرې دي. ځینې یې ښایي داسې څوک در په زړه کړي چې پېژنئ یې، او د کیسې پېښې ښایي داسې پېښې در یادې کړي چې تاسې ته در پېښې شوې دي. تاسې هریوه د کیسې د اورېدنې پر مهال، د یوه جلا شي په اړه فکر کاوه. اوس زه له تاسې څخه غوښتنه کوم چې د لاندې پوښتنو په اړه فکر وکړئ:

د کیسې کومه برخه ستاسې لپاره تر ټولو مهمه وه؟

دغې برخې ستاسې لپاره ولې ځانګړې اهمیت درلود ؟

د ځواب په اړه یوه شېبه فکر وکړئ، او بیا به زه له تاسې وغواړم چې خپل ځوابونه لومړی خپل یوه ملګري ته ووایاست. بیا به زه له یو څو کسانو وغواړم چې ټول ټولګي ته ووایي چې څه ورته تر ټولو مهم برېښېدل.

د دې پوښتنې ځوابونه به مختلف وي. زده کوونکي به بېلابېل ځوابونه ورکړي، ځکه چې هره کیسه ګڼې مهمې برخې درلودلای شي، او اورېدونکي به، د وګړیو په توګه، د تر ټولو مهمې برخې په اړه مختلف نظریات ولري. د بېلګې په ډول، ځینې زده کوونکي به فکر کوي، د کیسې تر ټولو مهمه برخه هغه وه چې لومړی ګوربت د زړې ښځې دروازې مخ ته راکوز شو. نور به فکر کوي چې مهمه برخه هغه وه چې لومړی ګوربت دوهم ګوربت ولیده او یو بل یې وپېژانده. خو، نور زده کوونکي به فکر وکړي چې د کېسې پای تر ټولو مهمه برخه وه، ځکه د دوی ټولو د کیسې پای خوښه شوه. په دې کې غلط ځواب نشته. د شاګردانو انتخاب د هغوی د نظریاتو پر سر د بحث په اندازه مهم نه دی.

۶. زده کوونکیو ته د فکر کولو لپاره یوه یا دوه دقیقې وخت ورکړئ، او بیا یې په دریې کسیزه ډلو ووېشئ، چې له یو بل سره د کیسې د تر ټولو مهمې برخې په اړه خبرې وکړي. ښایي تاسې د شاګردانو په منځ کې وګرځئ راوګرځئ، او د هغوی خپل منځي خبرې اترې واورئ. تاسې د هغوی نظریاتو ته د ځواب ویلو اړتیا نه لرئ، یواځې سر خوځول مو کافي دي.

۷. بیا، له څو تنو زده کوونکیو څخه وغواړئ چې ټول ټولګي ته د هغه څه په اړه خبري وکړي چې د دوی لپاره په کیسه کې تر ټولو مهم برېښي. هغوی دې ته وهڅوئ چې یو د بل خبرې په غور واوري، ترڅو معلومه کړي چې د کیسې څومره بېلابېلې برخې مهمې ګڼل کېږي.

۸. د زده کوونکیو ستاینه وکړئ (شاباسی ورته ووایاست) چې ښه غوږ یې نیولی وو، د کیسې ډېرې برخې یې ور په زړه شوې او د مهمو برخو په اړه یې ښه فکر وکړ. هغوی ته ووایاست، چې تاسې به په نېږدې راتلونکي کې بیاهم کیسه په ګډه سره ولولئ، او بحث به پرې وکړئ.

۹. له ټولګیوالو غوښتنه وکړئ چې د کیسې د څیزونو او څېرو د نومونو هغه لست ته نور الفاظ او نومونه ور زیات کړي چې په لومړۍ ورځ مو پیل کړي وو.

د مهارت د انکشاف اندازه کول د دویمې ورځې لپاره: تکرار او نتیجه ګیري

د پرمختیا درجه ۱ - ۴: دا درجې د خپلو زده کوونکو د انکشاف د تاکلو لپاره د زده کوونکو او ټولګي د انکشاف په چارټ کې چې د دې لارښود په اخر کې درکول شوې دي، استعمال کړئ.

درجه ۱: هغه زده کوونکي چې د قصې ډیرې برخې یې نه وي په یاد او د نتیجه ګیرۍ لپاره ښه دلایل نه شي ویلی، د قصې اصلي برخې یې بل قسم تعبیر کړي وي، او ان د ښوونکي په ملاتړ هم خپلې نتیجه ګیرۍ ته دلایل نه شي وړاندې کولای.

درجه ۲: هغه زده کوونکي چې د قصې یو څه برخې یې په یاد وي او کولای شي چې څه ساده نتیجه ګیرۍ وکړي، کیدای شي یو څه ګډه وډه یا مبهمه وي یا کیدای شي یو څه د متن د منطقي ملاتړ (حمایې) څخه لرې وي.

درجه ۳: هغه زده کوونکي چې قصه يې په ياد وي او کولای شي چې ساده نتيجه گيري وکړي، او د هغې لپاره کافي دلايل هم وړاندي کړي، خو يو څه عمومي وي.
درجه ۴: هغه زده کوونکي چې قصه يې زده وي او موضوع ته نږدې نتيجه گيري وکړي، کيدای شي څه مشکلات ولري. موثر دلايل وړاندي کړي او هميشه د موضوع په باره کې مشخص وي.

د لوستنيزو او وينيزو مهارتونو لوړاوی – دوهمه ورځ

زده کوونکو ته د دوهم ځل لپاره د قصې لوستلو ، او ځينې نورو فعاليتونو له اجرا وروسته تاسې به وغواړئ چې قصه د سواد د نورو مهارتونو د جوړولو لپاره وکاروئ. تاسې لاندې درسونه د بل هر څه او يا ګډ له نورو سره د دې هدف لپاره تر سره کولای شئ. تاسې دا فعاليتونه د لوست په مختلفو ورځو کې اجراکولای شئ.

د لوستنې لپاره د الفاظو د زېرمې پراختيا

کله چې زده کوونکو قصه واوريده او بحث يې په وکړ، دوی ممکن دې ته چتو وي چې د قصې ځينې لغاتونه زده کړي او ويې لولي. د دې فعاليتونو هدف دا دی چې له زده کوونکو سره مرسته کوي چې لغاتونه د ځان سره ولولي. د دې فعاليتونو لړۍ (سلسله) د ۳۰- ۴۰ دقيقو پورې دوامدار/پرله پسې وخت نيسي.

د درس لپاره تياری

- په کتاب يو ځل بيا مرور وکړئ او له قصې څخه د زده کوونکو لپاره لړترلړه لس لغاتونه غوره کړئ چې دوی زده کړي کله چې دغه لغاتونه وينې ويې پيژني. يو لست د ځان لپاره وساتئ چې د انتخابېدونکيو لفظونو په نه هېرولو کې درسره مرسته وکړي. (ځکه چې همدغه کړنه به وروسته له نورو کلمو سره هم تر سره کړئ). لومړی د کيسې هغه کلمې وټاکئ چې په رسمونو کې هم راتللای شي. د بېلګې په ډول، لاندې يو څو کلمې ډېرې مناسبې برېښي چې پيل پرې وکړئ:

ښځه	ګوربت	پيالې	قابونه
چړې	اوبه	ښيښه	پنجې
ښکې	دروازه		

- هره کلمه پر يوه لوی کارت، يوه کلك کاغذ يا تخته روښانه وليکئ. هره ليکلې کلمه بايد زغرده او لويه وليکئ چې شاګردان يې وليدلای شي.
- که تاسې د لغت کارت فعاليت استعمالوئ (اووم پړاو)، د هر زده کوونکي لپاره د يادداشت کارډ، تار او د ليکلو وسايل ولرئ.
- درسي پلان په ځير وګورئ چې د درس له ګامونو يا پړاوونو سره بلد شئ.

د لفظونو د زېرمې زياتولو فعاليتونه

۱. زده کوونکيو ته ووایاست چې نن به هغوی له لوستل شوې کیسې څخه کلمې زده کړي. هغوی ته ووایاست چې داړه یاست هر هلك به نن لږ تر لږه یوه کلمه زده کړي، او ځینې لا ښايي ډېرې کلمې زده کړای شي.

۲. د **ګوربت** کلمه پورته ونیسئ، چې هرڅوك يې وليدلای شي. کلمه تلفظ کړئ، او له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې کلمې ته وګوري، او څوځله دغه کلمه له تا سره تکرار کړي. بیا له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې کلمه په جمله کې وکاروي. دا جمله کېدای شي د کیسې په اړه وي، یا یوه عادي جمله وي چې کلمه پکې سمه کارول شوې وي. مثلاً داسې څه ويلای شئ:

*دا د **ګوربت** لغت دی. ستاسې زموږ د کیسې ګوربت یادېږي. د ګوربت لغت پر کارولو یوه جمله ووایاست، لکه، "ګوربت یو لوی مرغه دی". ممکن تاسې یوې داسې جملې باره کې فکر وکړئ چې زموږ له کیسې سره یو څه اړیکه ولري.*

له دوه یا درې زده کوونکو پوښتنه وکړئ په هغه جمله چې فکر کوي ویې وايي. وروسته لغت په دیوال وځړوئ او یا زده کوونکي تا ووایاست چې ستاسې په څنګ کې ودرېږي او لغت جګ ونیسي چې ټول زده کوونکي يې ولیدلای شي.

۳. د **ښځه** کلمه داسې پورته ونیسئ چې ټول يې وليدلای شي. کلمه په زوره تلفظ کړئ او له هلکانو غوښتنه وکړئ چې کلمې ته وګوري او څوځله يې درسره ولولي. بیا له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې کلمه په جمله کې وکاروي. دا جمله ښايي د کیسې په اړه وي، یا همداسې یوه عادي جمله وي چې د نوم لفظ پکې کارول شوی وي.
د ساري په توګه، داسې څه ويلای شئ:

*دا لغت **ښځه** دی. ستاسې زموږ له کیسې هغه زړه ښځه یادیږي چې څرنګه يې فکر کاوه ګوربت یوه عجیبه کوتره ده، ځکه چې هغې پخوا هیڅکله ګوربت نه وو لیدلی؟*

بیا هم دوه یا درې هلکان راوغواړئ چې خپله جمله ووايي. بیا دوهمه کلمه په دیوال سرېښ کړئ یا یو بل زده کوونکی لومړي ته څېرمه ودروئ او کلمه په لاس کې ورکړئ، چې ټول يې وليدلای شي. دواړو کلمو ته بېله اشاره وکړئ او له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې درسره تکرار يې کړي.

۴. همدا کړنه پر ټولو لسو کلمو تکرار کړئ. هر ځل یوه کلمه ووایاست، او له زده کوونکیو غوښتنه کوئ چې درسره يې ووایي. له دوو یا دریو زده کوونکیو غوښتنه کوئ چې کلمه په جملو کې وکاروي. او ورپسې يې له تېرو

کليمو سره په ليکه ږدئ. هرځل چې نوې کلمه پر خپل ځای ږدئ، (پر دېوال، يا د زده کوونکيو په ليکه کې د يوه زده کوونکي په لاس کې)؛ ټولو کلمو ته اشاره کوئ او له زده کوونکيو غوښتنه کوئ چې درسره تکرار يې کړي.

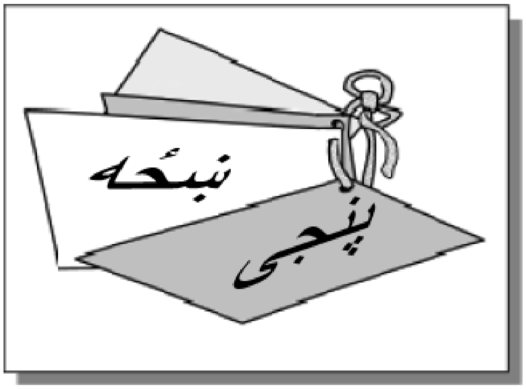

۵. کله چې ټولې کلمې وړاندې شي، بيا يې سره ګډې وډې کړئ، او له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې ستاسې له اشارې سره يوځای يې، يوه يوه، درسره تکرار يې کړي. مثلاً، که کلمې پر دېوال سريښې وي، نو ښکته پورته يې کړئ، چې مختلفو ځايونو ته ولاړې شي. که زده کوونکي په ليکه کې ولاړ او کلمې يې په لاسونو کې وي، نو له هغوی غوښتنه وکړئ چې ځايونه بدل را بدل کړي.

۶. پر زده کوونکيو د څو ورځو لپاره د کلمې د ويلو، او جمله کې کارولو تمرين وکړئ تر هغو چې هره کلمه ستاسې له اشارې سره سمه وپېژني.

۷. هره زده کوونکي ته لس کارتونه (يا د پرېړ کاغذ لس ټوټې) ورکړئ، او غوښتنه ځنې وکړئ چې لس واړه کلمې پر لسو کارتونو په دقت کاپي کړي. هغوی ته ووایاست چې کارت په يوه خوندي ځای کې وساتي، او هره ورځ دې يې يو يا دوه ځلې د لوستلو تمرين وکړي. د دې کارتونو لپاره غوره حجم ۳ په ۵ انچه (يا ۸ په ۱۲ سانتي متره) دی.

۸. کله چې زده کوونکي خپله د کلمو ټولګه انتخاب کړي، له کيسې څخه لس نورې کلمې انتخاب او پورته ګامونه (۱ تر ۷ پورې) تکرار کړئ.

۹. له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې وروستي لس کارتونه خپلې لومړۍ جوړې کړې مجموعې ته ور زيات کړي، او ټولې شل کلمې له ځان سره تکرار کړي.

۱۰. دې طريقې ته تر هغو دوام ورکړئ چې زده کوونکي د کتاب ټولې يا زياتې کلمې زده کړي.

تاسې کولای شئ له زده کوونکيو سره د هرې کلمې د کارت په کونج کې د سوري په جوړولو او د يوه تار په وسيله د کارتونو په بندولو کې مرسته وکړئ چې د نورو کلمو ور زياتول اسانه شي.

کله چې زده کوونکي زياتو کارتونو ته اړتيا ولري، نو غوښتنه ترې وکړئ چې ځينې کلمې په فقرو يا جملو کې سره ترتيب کړي چې ولوستل شي. دا يوه ښه صنفي کړنه ده چې زده کوونکي يې په فردي توګه، يا له بل ملګري سره ترسره کولای شي. کله چې يې کلمې په فقرو يا جملو کې ترتيب کړې، بيا کولای شي هغه د ليکلو د تمرين په موخه د کاغذ يوې ټوټې ته کاپي کړي (که څوک د ليکلو تمرين ته اړتيا لري). که چېرته زده کوونکي د جملو يا فقرو جوړولو پر مهال، په خپلو کارتونو کې ټولې د اړتيا وړ کلمې ونه لري، نو کولای شئ هغو ته ځينې کلمې ورکړئ. دغه نوي کلمې په کارتونو وليکئ او هغوی ته يې وسپارئ چې د خپلو کارتونو په مجموعه کې يې کښېږدي.

زده کوونکیو ته مشوره ورکړئ چې خپل کارتونه له ځان سره کورته یوسي، چې خپلو کورنیو ته یې ولولي، یا په خپله محله کې داسې نورو وګړیو ته چې لوستل نشي کولای. دغه راز زده کوونکي کولای شي خپلو کورنیو ته یې ور وښيي چې څرنګه ځانګړې کلمې په فقرو او جملو کې د لیکلو او لوستلو لپاره تنظیمولای شي.

زده کوونکو ته ور په یاد کړئ چې خپل د لغاتونو کارډونه بیرته ټولګي ته راوړي، ځکه هغوی وروسته په نورو کړنو (فعالیتونو) کې هغه استعمالولای شي.

د مهارت د انکشاف اندازه کول د دویمې ورځې لپاره: په لغاتونو کې انکشاف
درجه ۱: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه نه پیژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت یا جمله کې نه شي استعمالولای او هغه لیکلای هم نه شي.
درجه ۲: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پیژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت یا جمله کې شي استعمالولای او هغه د ښوونکي په مرسته لیکلای هم شي.
درجه ۳: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پیژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت یا جمله کې شي استعمالولای او ځینې یې مستقلاً لیکلای هم شي.
درجه ۴: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پیژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت یا جمله کې شي استعمالولای او کولای شي هغوي واضحاً ولیکي.

درېیمه ورځ: د کیسې درېیمه لوستنه

لاندې د کیسې د درېیمې لوستنې په اړه ځینې مشورې بیان شوي. دغه لړ کړنې باید پرلپسې ۳۰ تر ۴۰ دقیقې وخت ونیسي.

د درس لپاره تیاری

- ښه به وي چې یوځل بیا د کیسې د لوستنې تمرین اجراء کړئ.
- په کیسه کې د وقفې ځایونه وټاکئ، چې له زده کوونکیو څخه د راتلونکیو پېښو په اړه پوښتنې وکړئ؛ (دوهم ګام ته مراجعه وکړئ).
- د درېیم ګام د تیارې لپاره، د درس په پیل کې زده کوونکي په درې کسیزه ډلو ووېشئ، تر څو هغوی وپوهیږي چې د لارښوونو پر مهال له چا سره خبرې وکړي.
- د اووم ګام د تیارې لپاره، د شېرو او شیزونو هغه لست چې په لومړۍ ورځ مو پیل کړی و، چمتو وساتئ.
- که تاسې د «لوست نمونه په لغاتونو کې» فعالیت استعمالول غواړئ، نو زده کوونکي باید خپل د لغتونو کارډونه ټولګې ته راوړي، او د هغوی لپاره د یادداشت نور کارډونه هم ولرئ که ضرورت ورته وي چې نور لغاتونه هم ورزیات کړي.

د درېيمې لوستنې کړنې

۱. کتاب لوړ ونيسئ، او زده کوونکيو ته ووایاست چې تاسې به په درېيم ځل هم هماغه کيسه لولئ، خو دا ځل به د وقفو په دوران کې له شاګردانو څخه د کتاب د راتلونکې پاڼې د پېښو په اړه پوښتنه کوئ.

۲. د کيسې په مختلفو برخو کې، د کتاب تر پاڼې اړولو وړاندې، لاندې پوښتنه مطرح کوئ، او له زده کوونکيو غوښتنه کوئ چې که ځواب ورکول غواړي نو لاس دې پورته کړي:

په راتلونکې پاڼه کې به څه پېښ شي؟

له دې پوښتنې مطرح کولو ستاسې مقصد دا دی چې وپوهېږئ چې آيا د کيسې پېښې د زده کوونکيو په ياد پاتې دي، او کنه. هر ځل له يوه بېل زده کوونکي څخه د ځواب غوښتنه کوئ، او له نورو زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې د ځواب ورکوونکي خبرو ته سم غوږ ونيسي. کله چې يو کس ځواب ورکړي، له نورو غوښتنه وکړئ چې که له ځواب سره موافق وي، لاسونه دې پورته کړي. دا کار زده کوونکي هڅوي ترڅو ستا او نورو زده کوونکيو خبرو ته غوږ کېږدي. دغه راز به وپوهېږئ چې ټولګی تر کومه بريده له کيسې سره آشنا شوی، او د کيسې د پېښو تسلسل يې په ذهن کې پاتې دی. د زده کوونکيو ځواب چې هرڅه وي، تاسې بايد ووایاست چې:

قبل از تبدیل صفحه، بپرسید: در صفحهٔ بعدی چی خواهد شد؟

راځئ ګورو چې وړاندې همداسې پېښېږي او که نه!

بيا وړاندې دوو پاڼو ته ولاړ شئ، او متن يې ولولئ.

د ځينو زده کوونکيو به کيسه ښه په ياد وي، او سم ځواب به ورکړای شي. ځينې نور به داسې نه وي. که د زده کوونکيو کوم ځای هېر وي، او ناسم ځواب ورکړي نو ورته ووایاست چې:

که مو اوس څه په ياد نه وي، هيڅ پروا نه کوي.

خو دا ځل سم غوږ ونيسئ، چې له کيسې سره ښه بلد شئ!

۳. کله چې د کتاب لوستنه پای ته ورسوئ، زده کوونکيو ته ووایاست چې ته غواړې وپوهېږې چې آيا دوی د انځورونو له کتلو پرته کيسه را په زړه کولای شي او کنه. يو زده کوونکی ځواب ته راوبولئ، او له نورو غوښتنه وکړئ، چې که له ځواب سره موافق وي، نو لاسونه دې پورته کړي.

که ځواب ناسم وي، له يوه بل زده کوونکي غوښتنه وکړئ چې ووايي د کيسې په پيل کې څه پېښ شوي وو. يوځل بيا له نورو زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې د موافقت په صورت کې، لاسونه پورته کړي.

که يې ځواب سم وي، نو زده کوونکيو ته وواياست چې که د کيسې د راتلونکي پېښې په اړه معلومات لري، لاسونه دې پورته کړي. يوځل بيا يو زده کوونکی ځواب ته را وبولئ، او له نورو زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې که موافق وي، لاسونه دې پورته کړي.

همدې کار ته ادامه ورکړئ، ترڅو زده کوونکي، د کيسې پېښې په ترتيب سره ذهن ته وسپاري.

۴. کله چې د کيسې پر انځورونو او پېښو له غږېدا سره يوځای، کيسه پای ته ورسوئ، کتاب بند کړئ، او له زده کوونکيو بيا غوښتنه وکړئ چې له خپل سيال ملګري سره لاندې پوښتنو ته د خپلو ځوابونو په اړه خبرې وکړي:

د کيسې کومه برخه تا ته تر ټولو مهمه وه؟

دا برخه ستا لپاره ولې تر ټولو مهمه وه ؟

زده کوونکيو ته يادونه وکړئ چې هغوی کولای شي د تر ټولو مهم شي په اړه نوی نظر ولري، او يا هم کولای شي، هماغه زوړ نظر، چې په تېرو بحثونو کې يې بيان کړی و، بيا تکرار او تاييد کړي. زده کوونکيو ته **۳** تر **۴** دقيقې وخت ورکړئ چې په درې کسيزه يا دوه کسيزو ډلو کې پر خپلو نظرياتو خبرې اترې وکړي.

۵. بيا يو څو زده کوونکي را وبولئ، چې ټول ټولګي ته د هغه څه په اړه خبرې وکړي چې د هغوی لپاره تر تر ټولو ډېر مهم دي. هڅه وکړئ چې هغه شاګردان را ونه بولئ چې تېر ځل يې هم ځواب ورکړی، تر څو ټولو ته وار ورسېږي. هغوی دې ته وهڅوئ چې يو بل ته غوږ ونيسي، ترڅو وپوهېږي چې د کيسې څومره ډېرې برخې مهمې ګڼل کېدای شي.

۶. په ښې غوږ ايښودنې، د کيسې په ښې يادونې، او د تر ټولو مهم شي په اړه په فکر کولو خپل زده کوونکي وستايې. يادونه وکړئ چې تاسې به په نيږدې ورځو کې يوځل بيا هم د همدې کيسې په اړه خبرې او بحث وکړئ او له همدې کيسې به د نورو زده کړو لپاره د اساس په توګه کار واخلئ.

۷. له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې د کتاب انځورونو ته وګوري، او د لومړۍ او دوهمې ورځې ترتيب شوي لست ته د نويو ځيزونو او څېرو نومونه ور اضافه کړي.

۸. په درېيمه ورځ له لاندې پوښتنو څخه يوه يا زياته تر بحث لاندې ونيسئ چې زده کوونکي د کيسې د معناګانو په اړه لا ژور فکر ته وهڅوئ. زده کوونکي ښايي دې پوښتنو ته مختلف ځوابونه ولري، چې ټول يې بايد سم وګڼل شي. د پوښتنې هدف يوازې او يوازې دا دی چې زده کوونکي په خپله ځانې طريقه د کيسې په وړاندې غبرګون ښودلو ته راوبلل شي.

ستاسې په فکر زړې ښځې ولې د ګوربت بدلولو هڅه وکړه؟

آيا د ګوربت بدلولو هڅه ښه کار وو که نه وو؟ ولې وو ولې نه وو؟

کله چې زړې ښځې فکر وکړ چې "عجيبه" کوتره يې وليده، نو نور څه يې کولای شو؟

آيا تاسې کله داسې څه ليدلي دي چې پخوا مو هيڅکله نه وو ليدلي؟ هغه څه وو؟ ستاسې يادېږي چې له ليدو وروسته مو

لومړي څه احساس يا فکر کړ؟ څه مو وويل يا وکړل؟ تاسې فکر کوئ چې زړې ښځې به هم هماغه څه ويل يا کول؟ ولې داسې فکر کوئ؟

ستاسې ياديږي چې په لومړي ځل مو کله نوی، ناپېژندلې يا عجيبه نظر واوريد، تاسې څرنګه غبرګون وښود؟

آيا تاسې کله غلط درک شوي ياست؟ څرنګه مو احساس وکړ؟

که يو څوک له تاسې له دليل پرته وغواړي چې ځان يا خپل سلوک بدل کړئ، دا به تاسې ته څرنګه احساس درکړي؟

آيا داسې څوک پېژنئ چې له تولو بدل وي؟ څرنګه بدل دی؟ څه شوي؟

څرنګه پوهيږئ چې يو څوک کم عقله عمل کوي؟

آيا تاسې فکر کوئ نوی ګوربت په سمه دی کله چې وايي "له هغې کم عقلې ښځې او هغې ته ورته خلکو څخه ليرې اوسه"؟ ولې سم دی ولې نه دی؟

آيا تاسې کله داسې څه کړي چې زړه ښځه يې درپه ياده کړې وي؟

آيا دا کيسه تاسې ستاسې ژوند کوم څوک يا پېښه درپه يادوي؟

د مهارت د انکشاف اندازه کول د دريمې ورځې لپاره: په قصه کې د کليدي نظرونو منعکسول

درجه ۱: هغه زده کوونکي چې ان د ښوونکي په مرسته هم نه شي کولای چې د قصې کومه برخه په ياد ولري، او يا د قصې کومه اساسي برخه سره ونښلوي.

درجه ۲: هغه زده کوونکي چې قصه يې په ياد وي او قصه يو څه منعکس کړای شي، خو اساسي نظرونه سره نښلولی نه شي او يا په پوهيدای نه شي.

درجه ۳: د زده کوونکې قصه ښه په ياد وي او هغه څه يې چې په قصه کې لوستي وي د خپل ژوند له پيښو سره يو په يو مرتبط کړي، خو پرته له کوم خاص شباهتي ارتباط يا خيال څخه (لکه ښځې مخکې کوترې ليدلی دي او زده کوونکو کوترې ليدلي دي) .

درجه ۴: د زده کوونکې قصه ښه په ياد وي او هغه په پوره تفصيل د خپل ژوند له يو څه سره شباهتي ارتباط ورکولای شي. (لکه زده کوونکی وايي چې يو ملګري ته هغه له حقيقته بلکل بيل بل ډول ښکاري او غواړي چې بدل يې کړي لکه هغه زړې ښځې چې هڅه کوله ګوربت بدل کړي.)

د لوستنيزو او وينيزو مهارتونو لوړاوی – دریمه ورځ

کله چې تاسې په درې ورځو کې زده کوونکو ته د قصې لوستل پای ته ورسول، او ځينې نورې کړنې مو تر سره کړې، تاسې ښايي لوست ته د سواد د نورو مهارتونو د جوړونې لپاره ادامه ورکړئ.

تاسې کېدای شي د لغاتونو د انکشاف کړنې مرور او د دوهمې ورځې لغاتونه ور زيات کړئ او زده کوونکي بايد د لغاتونو په کارولو کې نور لغاتونه ورزيات کړي.

وروسته لاندې کړنې (فعاليتونه) د زده کړې د لغاتونو د بيلګو لپاره تر سره کړئ:

په کلمو کې د توريو د شکلونو لوستنه

همداسې چې زده کوونکي د لوستنې لپاره د کلمو زېرمه جوړوي (هغه ډول کلمې چې دوی يې چاپي يا ليکلي شکلونه پېژندلي)، هغوی کولای شي زده کړې کلمې په کلمو کې د حروفو او صوتي اشکالو د زده کولو لپاره وکاروي. په کلمو کې د غږيزو اشکالو او حروفو د زده کړې غوره لاره د کلمو ډل بندي يا پر ټوليو وېشنه ده. لاندې د دې کار يوه طريقه بيان شوې:

۱. زده کوونکيو ته ووایاست چې هغوی چې څومره زياته اندازه کلمې زده کولای شي، په همغې اندازه به په کلمو کې د غږونو او تلفظي بڼو د اورېدلو او ليدلو وړتيا ولري. د خپل غرض د روښانولو لپاره له خپل درس څخه درې کلمې انتخاب کړئ. له دغو دريو کلمو څخه دوه بايد هم-قافيه وي(يعنې وروستی غږ يې يوډول وي)، او دريم يې بايد مختلف پای-غږ يا قافيه ولري. دا درې کلمې په داسې ځای کې کښېږدئ چې ټول زده کوونکي يې وليدلای شي. داسې ووایاست:

دغو دريو کلمو ته وګورئ. له ماسره يې تکرار کړئ. (له هلکانو غوښتنه وکړئ چې کلمې په يوه غږ درسره تکرار کړي.) *دوه کلمې هم قافيه دي او په پای کې يې يو ډول غږ دی. هغه دوه کلمې کومې دي؟*

۲. کله چې زده کوونکي هم قافيه کلمې سمې په نښه کړي، يوه بله درې حرفيزه مجموعه ور وښاياست چې د يوې قافيه يې مختلفه وي. بيا غوښتنه ورڅخه وکړئ چې کلمو ته غوږ ونيسي، او هم قافيې کلمې په نښه کړي.

۳. کله چې زده کوونکي د هم-قافيه کلمو په معنا وپوهېدل، له هغوی غوښتنه وکړئ چې خپل ځاني کارتونه د قافيې پر اساس ترتيب کړي. (هره مجموعه هم قافيه کلمې بايد يوه ځانګړې بستې ته ولاړه شي). ښايي زده کوونکي د مجموعې هرې کلمې ته هم-قافيه الفاظ پيدا نه کړای شي، خو دا به ډېره غوره لاره وي چې په خپله د کلمو پر مجموعه تېر شي، هره کلمه له ځان سره تکرار کړي، او معلومه يې کړي چې که له کومې بلې کلمې سره هم قافيه وي.

کله چې زده کوونکي د غږ پر اساس د کلمو ترتيبول زده کړي، بيا نو کولای شي چې د نورو ځانګړنو پر اساس هم د کلمو ترتيبول زده کړي. د مثال په توګه، هغوی کولای شي د پيل د غږ، يا د سېلابونو د شمېر پر اساس يې ترتيب کړي. کېدای شي ځينې نور شکلونه هم پکې را پيدا کړای شي.

زده کوونکيو ته مشوره ورکړئ چې خپل د کلمو کارتونه کورونو ته يوسي، او د کورنۍ غړيو ته يې وروښيي چې څرنګه کلمې د مختلفو ځانګړنو پر اساس ترتيب کړای شي. (قافيه، د پيل غږ او نور).

د مهارت د انکشاف اندازه کول د دريمې ورځې لپاره: لغت پانګه او د لغت بېلګې

درجه ۱: زده کوونکي چې هغه لغاتونه نه پېژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت کې نه شي استعمالولای او په قافيه او د لغاتونو په نورو بيلګو هم نه پوهيږي.

درجه ۲: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پيژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت کې استعمالولای شي، او کولای شي چې د ښوونکي په مرسته د لغاتونو بيلګې وړاندې کړي.

درجه ۳: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پيژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت کې استعمالولای شي، او مستقلاً کولای شي لغاتونه په قافيه ای بيلګو کې منظم کړي.

درجه ۴: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پيژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت کې استعمالولای شي، او پوهيږي او د څو لغاتونو د بيلګو په اړه فکر کوي.

څلورمه، پنځمه او شپږمه ورځ

د څلورمې، پنځمې، او شپږمې ورځې لپاره له لاندې دوو برخو "نورې صنفي کړنې" او "د لوستنيزو او ليکنيزو مهارتونو جوړونه" څخه د کيسې اړوندې کړنې انتخاب کړئ. هغه کړنې غوره کړئ چې ستاسې په نظر ستاسې د زده کوونکيو لپاره ډېرې مناسبې بريښي. که ستاسې زده کوونکي مختلف مهارتونه او خوښې لري، نو کولای شئ پر ځينو زده کوونکيو يو ډول او پر ځينو نورو بل ډول کړنې ترسره کړئ.

نورې صنفي کړنې

د وروستيو دريو درسونو له پای ته رسونې وروسته له صنف سره ځينې داسې کړنې عملي کړئ چې له زده کوونکيو سره د *"زړه نېڅه او باز"* د کيسې په ژوره پوهه کې مرسته وکړئ او د هغوی د ليک لوست مهارتونه غښتلي کړي. د دې برخې کړنې د همدې غرض لپاره کارولای شئ. ځينې دغه کړنې د ټولو عمرونو د ماشومانو لپاره مناسبې دي. ځينې نورې يې د داسې ماشومانو لپاره دي چې له وړاندې په اسانۍ سره ليک لوست کولای شي. کله مو هم چې فکر وکړ، د ماشومانو لپاره د دې کړنو تکرار په زړه پورې دی، کولای شئ تر يوه زيات ځله يې تکرار کړئ.

کښنه(رسم) او نکل کول

زده کوونکي کولای شي، د "*زړه نېڅه او باز*" په اړه خپله پوهه د کيسې د صحنو په رسمولو، او تاسې او يو بل ته د کيسې په بيانولو سره غښتلې کړي. هر زده کوونکی به مختلف هنري قابليتونه ولري، دا فعاليت به هر زده کوونکی د

درسي پلان- 4، 5 او 6 ورځ

هغوی د هنري قابلیتونو په نظر کې نیولو پرته، د قصې په بیاویلو کې په ټولیز او انفرادي شکل کې ورګډ کړي. د دې کړنې اندازه کولو ته ضرورت نشته. د داسې کولو لپاره ځینې ګټور ګامونه لاندې بیان شوي.

۱. زده کوونکي په دوه کسیزه ډلو وویشئ. (که د ټولګي د شاګردانو شمېر طاق وي، نو یوه درې کسیزه ډله پکې جوړه کړئ.)

۲. کتاب داسې پورته ونیسئ چې زده کوونکي یې پوښ ولیدلای شي او ووایاست:

د زړې ښځې او باز کیسې باره کې فکر وکړئ. له قصې څخه یوه صحنه د رسمولو لپاره غوره کړئ. کومه صحنه به تاسې رسم کړئ؟ په هغې صحنه کې فکر وکړئ، او داسې یې ځانته مجسمه کړئ چې پوه شئ څه شی مو باید په انځور کې شامل وي. یقیني کړئ چې انځور مو تفصیلي دی، او ډېر څه بیانوي.

۳. له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې خپلو سیالو (نورو زده کوونکیو) ته د هغې صحنې په اړه چې رسمول یې غواړي، او هغه څیزونه چې په انځور کې یې شاملول غواړي، معلومات ورکړي. د رسمونو په اړه خبرې اترې به هغوی تشویق کړي چې د خپلو رسمونو سمه پلانجوړونه وکړي، او د هغه څه په اړه ښه فکر وکړي، چې په انځور کې یې شاملول غواړي.

۴. زده کوونکیو ته پاڼې او د رسم وسایل، لکه پنسل، یا رنګې ور وویشئ، او زده کوونکیو ته ووایاست چې رسمول پیل کړي. تاسې کولای شئ د هغوی په منځ کې وګرځئ راوګرځئ او له هغو څخه د هغوی د رسمونو او د هغو د انتخاب د لاملونو په اړه پوښتنې وکړئ. تاسې باید هلکان دې ته وهڅوئ چې یو بل ته د کیسې او خپلو رسمونو په اړه وغږېږي.

۵. کله چې زده کوونکي خپل رسمونه خلاص کړي، لاندې یوه یا زیاتې کړنې ترسره کړئ:

- ټول رسمونه د ټولګي پر دېوال سرېښ کړئ. درې یا څلور زده کوونکي په وار وار ولاړ کړئ چې خپلو رسمونو ته په اشاره یې ټولګیوالو ته تشریح کړي چې رسم یې څه شی څرګندوي. راتلونکي څو ورځې، هره ورځ درې یا څلور نور هلکان د همدې کار لپاره راولاړوئ، تر هغو چې ټول هلکان د خپلو رسمونو په اړه ټولګیوالو ته وغږېږي.
- ټول رسمونه راټول کړئ. یوڅو یې انتخاب کړئ، چې د کیسې مهمې صحنې بیانوي؛ یو یا دوه د کیسې له پیل څخه، یو یا دوه، د کیسې له مینځه، او یو یا دوه د کیسې له پایه. دغه ټاکلي رسمونه په بې ترتیبه توګه پر دېوال سرېښ کړئ، او له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې صحیح ترتیب یې معلوم کړي. د زده کوونکیو په خوښه او فرمایش رسمونو ته حرکت ورکړئ، ترهغو چې ټول راضي او قانع شي چې انځورونه په سم ترتیب اېښودل شوي دي. په راتلونکیو څو ورځو کې د رسمونو له اصلي مجموعې څخه د رسمونو یوه بله مجموعه انتخاب کړئ، او بیاهم له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې سم ترتیب یې معلوم او تعیین کړي.

- ټول رسمونه رايوځاى کړئ. د کيسې د ترتيب مطابق يې ترتيب کړئ او سره ويې تړئ، چې صنفي کتاب ورڅخه جوړ شي. که انځورونه زيات وي نو کولاى شئ تر يوه زيات بنډلونه يا کتابونه جوړ کړئ. کتاب په ټولګي کې وساتئ او له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې د همدې کتاب په مرسته، په رسمونو کې د بيان شويو صحنو په اړه د خبرو له لارې په وړو ګروپونو کې او يا د ټول صنف په وړاندې کيسه له سره تکرار کړي.

د کيسې په اړه ليکل

که چېرته ستاسې زده کوونکي سم ليکل کولاى شي، نو هغوى کولاى شي د کيسې په اړه خپله پوهه د کيسې په اړه د ليکنو له لارې نوره هم پراخه کړي. لاندې ځينې ليکنيزې کړنې دي چې ستاسې زده کوونکي يې بايد ترسره کړاى شي. که فکر کوئ چې زده کوونکيو ته مو په زړه پورې ده، نو تر يوې زياتې ليکنيزې کړنې وکاروئ.

۱. د کيسې لنډيز وليکئ، خو يواځې د مهمو پېښو يادونه وکړئ. (له شاګردانو غوښتنه وکړئ چې دغه لنډيز د ټاکلي شمېر لفظونو په کارولو سره وليکي، د مثال په توګه، چې تر پنځوسو کلمو زيات نه وي، يا تر ۲۵ کلمو زيات نه وي. د کلمو د شمېر محدودول دغه کړنه نوره هم ګرانوي.)

۲. په کيسه کې د خپلې خوښې څېره وټاکئ. په ليکنه کې دغه څېره تشريح کړئ او دا هم بيان کړئ چې دا څېره ولې ستاسې خوښه ده.

۳. آيا د دې کيسې کومه څېره يا کړنه ستاسې د ژوند کومه څېره يا کړنه در يادوي؟ بيا دا وليکئ چې څرنګه ستاسې ژوند او دا کيسه يوه بلې ته ورته دي.

۴. داسې فکر وکړئ چې دا کيسه تکمله او منطقي تسلسل لري يعنې، يوه بله کيسه چې د دې کيسې په پاى کې پيلېږي. دا چې په دې بله کيسه کې به څه پېښېږي، او پاى به څه وي، په دې اړه ليکنه وکړئ. داسې ووایاست چې:

د کيسې په پاى کې، ګوربت زده کړل چې هغه په سمه وو او زړه ښځه په غلطه وه — هغه اوس پوهيږي چې هغه څوک دى. څه فکر کوئ دا به د هغې پر راتلونکې څه اغېزه ولري؟ څه فکر کوئ لدې وروسته به د ګوربت او هغې ملګرو تر منځ څه وشي؟ له زړې ښځې سره به لدې وروسته څه وشي؟

د مهارت د انکشاف اندازه کول: د قصې په اړه ليکل

درجه ۱: زده کوونکی نه شي کولاى چې دا څرګند کړي چې د قصې د پېښو، احساساتو او افکارو په اړه د څه ليکلو قابليت لري.

درجه ۲: زده کوونکی کولاى شي چې دا څرګند کړي چې د قصې د کرکترونو د پيښو، احساساتو او افکارو په اړه د يو څه ليکلو قابليت لري. د ليکل شوو حالاتو د ممکنه لاس ته راوړنو وړاندوينې لپاره د ښوونکي مرستې ته اړتيا وي.

درجه ۳: زده کوونکی د قصې د کرکترونو د پيښو، احساساتو او افکارو په اړه ليکلى شي او د ليکل شوو حالاتو د ممکنه لاس ته راوړنو ضروري جزئيات تشريح کولاى شي.

درجه ۴: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پيژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوى دى، هغوى په کوم عبارت کې استعمالولاى شي، او پوهيږي او د څو لغاتونو د بيلګو په اړه فکر کوي.

په لوړ غږ د کیسې لوستنه

که مو زده کوونکي لوستل کولای شي، او کیسه یې څوځله اورېدلې وي، له هغوی غوښتنه وکړئ چې له ځان سره د کیسې د لوستلو تمرین وکړي. دا به غوره وي چې هغوی په لومړي سر کې دوه دوه کار وکړي او کیسه له لاندې طریقو په یوه طریقه ولولي:

۱. زده کوونکي کیسه په وار ولولي. یو زده کوونکی یو مخ لولي؛ او بل مخ، او همداسې دوام ورکوي ترڅو کیسه پای ته ورسېږي.

۲. زده کوونکي کیسه په ګډه او په یوه غږ لولي.

۳. هر زده کوونکی کیسه په وار، له سره تر پایه لولي.

په بیا بیا تمرین سره به، ګڼ زده کوونکي د کیسې اسانه او روانه لوستنه زده کړي، او ځینې به یې ښايي ټول ټولګي ته د کیسې له فردي او یوځايي لوستلو خوند واخلي.

د مهارت د انکشاف اندازه کول: په لوړ غږ د قصې لوستل

درجه ۱: زده کوونکی نه شي کولای چې ان د ښوونکي په مرسته قصه ولولي او یا د قصې کوم لغت یې په یاد وي.

درجه ۲: زده کوونکی کولای شي چې قصه ولولي خو روانه یې نه شي لوستلای. داسې معلومېږي زده کوونکی چې څه لولي په هغو ښه نه پوهېږي. معلومېږي چې هغه یې میخانیکي زده کړي وي.

درجه ۳: زده کوونکی قصه په احساساتو سره بیانولای شي، او معلومېږي هغه لغتونه چې لولي په پوهېږي.

درجه ۴: زده کوونکی په خورا ښه ډول قصه بیانولای شي، د قصې لوستلو کې رواني یې بې سارې ده، او داسې ښکاري چې قصه راژوندۍ شوې وي.

په ځانګړې ادا د کیسې لوستنه

په ځانګړې ادا د کیسې د لوستنې معنا، کتاب ته له کتنې پرته په خپلو الفاظو د کیسې ژبنۍ لوستنه ده په بله وینا د «قصه ویونکي» په صفت په لاندې طریقو کولای شئ له زده کوونکیو سره د کیسې لوستنې د زده کړې په برخه کې مرسته وکړئ.

۱. د کیسې لومړۍ او وروستۍ جمله ولیکئ. دا جملې پر تخته ولیکئ، او یا یې پر یوه پاڼه ولیکئ او پر دېوال یې سرېښ کړئ، چې زده کوونکي یې ووینې:

په پخوا زمانه کې، کله چې پیالې قابونه وو او چاقوان او پنجې په پټو کې کېدې، یوه زړه ښځه وه چې هیڅ ګوربت یې نه وو لیدلی.

او، لدې وروسته هر یو خوښ خپل ژوند ته دوام ورکړ.

۲. زده کوونکیو ته ووایاست چې تاسې غواړئ هغوی دې کیسه په خپلو الفاظو سرترپایه ولولي، خو هغوی باید هغه لومړۍ او دوهمه جمله ونه لیکي چې تاسې لیکلې.

۳. له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې په فردي توګه، یا له ملګري یا ډلې سره په ګډه، د کیسې پېښې له سره په زړه کړي، او یو له بل سره په خپلو الفاظو د کیسې په راجوړولو کې مرسته وکړي. که اړتیا ولري، نو زده کوونکیو ته اجازه ورکړئ چې بیرته کیسې ته مراجعه وکړي، یا زده کوونکیو ته مشوره ورکړئ چې یو لړ داسې انځورونه جوړې کړي چې د کیسې د اصلي صحنو د په وریادولو کې ورسره مرسته وکړي.

۴. د کیسې د مشق او تمرین لپاره زده کوونکي په وړو ګروپونو ووېشئ. کله چې په ګروپونو کې سره کښېني، نو باید په نوبت سره کیسه په خپلو لفظونو کې بیان کړي، او نور غړي ورته غوږ ونیسي. (د ګروپي کار له لارې به ځو کسه زده کوونکي په یوه وخت کې د ټولګي په کار کي برخه اخلي). په وړو ګروپونو کې غوږ اېښودونکي باید په توجه غوږ ونیسي، او که د کیسه کوونکي څه له یاده وځي، نو ور په یاد یې کړي. هر هلک باید له ټولګي د باندې، د کیسې تر تمرین وړاندې په صنف کې دوه یا درې ځله د هغې تمرین وکړي. دغه تمرین ښایي دوه یا درې اونۍ وخت ونیسي.

۵. کله چې زده کوونکي داسې احساس کړي چې نور چمتو دي، نو له هغوی څخه یو څو خپل خوښي (رضاکار) را وبولئ چې د ښوونځي یوه بل ټولګي ته کیسه وکړي. (د بل صنف په وړاندې د کیسې په ځانګړې ادا لوستل به یو ښه ساتېری او د شاباسي وړ وي!). اړینه نه ده چې هر هلک دې کیسه ولولي. ځینې هلکان ښایي شرمناک وي، چې په هغه صورت کې باید د ټولګي په مخ کې کیسه کولو ته اړ نه ایستل شي.

د مهارت د انکشاف اندازه کول: د قصې بیا ویل لکه د قصه ویونکي په څیر

درجه ۱: زده کوونکی نه شي کولای چې ان د ښوونکي په مرسته قصه ووایي.

درجه ۲: زده کوونکی کولای شي چې د قصې اساسي ټکي بیان کړي خو بې نظمه او بې جوړښته وي، او کله کله یې ژبه هم بندیږي. معلومېږي چې هغه یې میخانیکي زده کړي وي.

درجه ۳: زده کوونکی قصه بیانولای شي، د قصې ټول عناصر په وضاحت ویلای شي. قصه ویل یې مناسب دي او لغاتونه یې تخلیقي دي.

درجه ۴: زده کوونکی په خورا ښه ژبه قصه بیانولای شي. خبرې کوونکی کیدای شي په طنزیه، احساساتي، تخیلي اویا خوښۍ باندي قصه بیا ووایي.

د ننداري (تمثیل) په بڼه د کیسې وړاندې کول

زده کوونکي کولای شي د خپل ټولګي، یا د کوم بل ټولګي په مخ کې د کیسې د نارسمي تمثیل له لارې د کیسې په اړه خپله پوهه غښتلې کړي، او کیسه په خپل تعبیر خلکو ته وړاندې کړي.

زده کوونکي د تمثیل لپاره ځانګړیو جامو یا وسایلو ته اړتیا نه لري. هغوی دې یوازې د کیسې د څېرو وېناوې ووایي، او د صحنو د تمثیل په ترڅ کې دې له حرکاتو او اشارو کاروا‌خلي، یا کولای شي ځینې ساده وسایل هم وکاروي. تاسې باید د تمثیلي پارچې د

له کورنۍ سره د کیسې شریکول

کله چې هلکان ټولې "نورې کرنې" بشپړې کړي، او د خپلې زده کړې په اړه ډاډه شي، نو سلا ورکړئ چې خپلې هڅې له کورنیو سره شریکې کړي. لاندې په دې اړه ځینې سپارښتنې وړاندې شوي:

۱. **رسامي او کیسه کول**: له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې خپل رسمونه کورته یوسي. هغوی ته سپارښتنه وکړئ چې د کیسې لنډیز ترتیب کړي، او بیا هغه څه شرح کړي چې په انځور کې رسم شوې ده.

۲. **د کیسې په اړه لیکل**: کله چې زده کوونکي د کیسې په اړه لیکل بشپړ کړي، نو هغه دې کورونو ته یوسي، او خپلو کورنیو ته دې یې په لوړ غږ ولولي.

۳. **په ځانګړې ادا او وزم کیسه کول**: کله چې زده کوونکي ډاډه شول چې کیسه په روانۍ سره نورو ته بیانولای شي، او ډاډه شول چې په ځانګړې ادا او وزم یې هم لوستلای شي، نو غوښتنه ورڅخه وکړئ چې د خپلې کورنۍ غړیو ته یې واوروي.

۴. **د کیسې تمثیل**: که یوشمېر زده کوونکي یوځای سره اوسېږي، هغوی ته سپارښتنه وکړئ چې له ښوونځي بهر سره راټول شي، او د خپلو کورنیو په وړاندې تمثیلي ننداره ترسره کړي او یا که ممکنه وي، د کورنیو غړي ښوونځي ته را وبولي، او په ښوونځي کې ورته تمثیلي ننداره وړاندې کړي.

له کورونو د کیسو راټولول

کله چې د *زړه ښځه او باز* کیسه د دې لارښود د به اساس په ټولګي تدریس کوئ، ستاسې زده کوونکي د دې فرصت لري چې له خپلو کورنیو څخه فولکلوري کیسې راټولې کړي.

۱. زده کوونکو ته ووایاست چې ممکن د هغوی کورنۍ غړو ته د مارغانو او نورو ځناورو کیسې یادې وي، داسې کیسې لکه چې موږ په ټولګي کې پرې بحث وکړ، نو ځکه تاسې غواړئ چې هغوی دا معلوم کړي له زده کوونکو وغواړئ چې د خپلو کورنیو غړو په ځانګړي ډول والدینو، نیکونو، نیاګانو، تربندو، ماماګانو یا کاکاګانو او نورو مشرانو څخه د هغوی له ځناورو سره د ماشوموالي تجربو باره کې وپوښتي. داسې څه ووایاست:

کله چې زړه ښځه په لومړي ځل ګوربت ویني، نو موږ ته ویل شوي دي چې: "زړې ښځې ګوربت ته په ځیر وکتل او ویې ویل: 'اوه خدایه، څه عجیبه کوتره یې!' هغې فکر وکړ چې کوتره ده، وینئ، سره لدې چې هغې هیڅ باز نه وو لیدلی خو ډېری کوترې یې لیدلې وې. تاسې په خپله کورنۍ یا ګاونډ کې داسې څوک حتمي پېژنئ چې

درسي پلان- 4، 5 او 6 ورځ

ډایرکټر یا لارښود په توګه، هغوی ته لارښوونې او مشورې ورکړئ، خو له یو یا دوه ځله تمرین وروسته به هغوی خپله وغواړي چې کیسه بیا بیا تکرار کړي، او له هرځل تکرار سره به زده کوونکي نور هم تکړه کېږي. لاندې د تمثیلي پارچې په بڼه د کیسې د پیلولو ځینې لارې چارې بیانېږي:

۱. زده کوونکیو ته ووایاست چې دا ځل به هغوی کیسه د تمثیلي پارچې په بڼه وړاندې کوي. هغوی ته یې روښانه کړئ چې ځینې زده کوونکي به تمثیلګران، او ځینې نور به یې نندارچیان وي، او هر وګړی به دواړه کرداره ترسره کړي.

۲. وروسته، په یوه ستنه کې د کیسې ټولې څېرې پر یوه تخته یا په یوه لویه پاڼې په یوه لست کې ولیکئ، داسې چې ټول یې ولیدلای شي.

زړه ښځه ګوربت ډېرې کوترې

ماشومان په رسامیو کې د نورو توکو په توګه عمل هم خوښولی شي

پر یوې یوې څېرې تېر شئ، او د هغې د کردار د تمثیل لپاره د هلکانو له منځه خپل خوښي (رضاکار) ممثل راوبولئ. داسې ووایاست *"زمونږ په تمثیلي پارچه کې زړه ښځه د رول تمثیلولو لپاره څوک حاضر دی؟"* یو خپل-خوښي انتخاب کړئ، او نوم یې د څېرې له نوم سره جوخت ولیکئ. دې کار ته تر هغو دوام ورکړئ چې د هرې برخې د تمثیل لپاره زده کوونکي پیدا کړئ. ممثلینو ته ووایاست چې هر ممثل به خپله برخه په خپله راجوړوي. د دې معنا دا ده چې هغوی دې د کتاب خبرې اترې نه کاروي، بلکې خپل الفاظ دې ورته جوړ کړي.

۳. هغوی ته ووایاست چې تاسې به دغه تمثیل څو ځله په صنف کې تکرار کړئ، او هر هلک به د تمثیل فرصت ترلاسه کړي. هغوی ته ووایاست، هر هغه زده کوونکی چې په تمثیل کې برخه نه اخلي، د اورېدونکي په حیث هماغه اندازه مهم کردار ترسره کوي. څرګنده یې کړئ چې تاسې به د تمثیلي پارچې د ډایرکټر یا لارښود دنده ترسره کوئ او هغوی ته به د تمثیل د ښه او غوره پرمختګ لپاره مشورې او لارښوونې کوئ، خو هغوی باید کیسه په خپل تعبیر تمثیل کړي. یعنې هغوی باید د هرې صحنې په تمثیل کې خپل ځانې الفاظ، اشارې، او حرکتونه وکاروي.

۴. د کیسې د بېلابېلو صحنو د تمثیل لپاره د خونې په منځ کې ساحه تعیین کړئ (د زړې ښځې کور او شاوخوا ساحه، د ګوربت ځاله) او بیا له اورېدونکیو غوښتنه وکړئ چې د تمثیل ځای ته مخامخ کښېني. هغوی د صحنې له اړتیا سره سم کښېنوئ. هغه زده کوونکي چې په صحنه کې نه دي، د صحنې یوه لوري ته یې ودروئ، تر هغو چې وار یې را ورسېږي. ممثلان صحنې ته راوبولئ، او هغوی ته مخه ورکړئ چې صحنه په خپله راجوړه کړي. کله چې زده کوونکي نه پوهېږي چې څه ووایي، نو کولای شئ یوه کومکي جمله ورته ووایاست، خو هیله ده چې هغوی به ژر وپوهېږي او سمه دنده به ترسره کړي.

۵. د تمثیلي پارچې په پای کې له ممثلانو غوښتنه وکړئ چې له ټولو ټولګیوالو سره د پارچې د تمثیل په اړه په بحث او تبصرو کې برخه واخلي. هغوی د لاندې پوښتنو ځوابونې ته راوبولئ:

ممثلانو کوم رول ډېر ښه تمثیل کړ؟

د ممثلانو راتلونکې ډله د تمثیل د لا ښه کولو لپاره څه کولای شي؟

اورېدونکیو کوم رول ښه ترسره کړ؟

د ساده کتاب جوړولو لاربښوونې

د کاغذ څو ټوټې، ټولې یوځای، په نیمی کې کت کړئ.

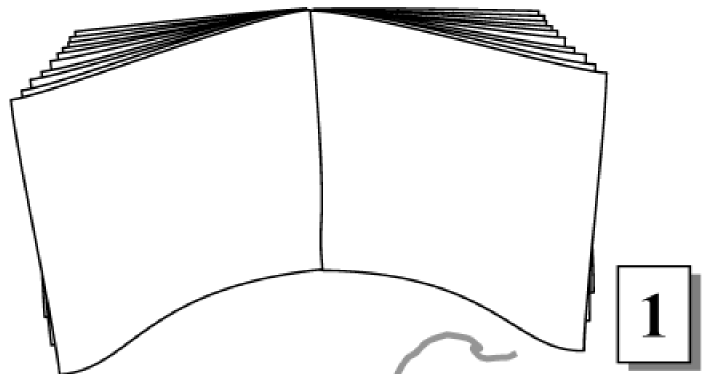

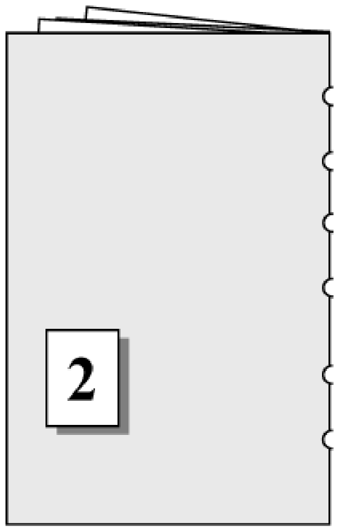

د کاغذ د کت کړیو څوکو په اوږدو کې سوري جوړ کړئ. (دغه سوري باید پر ټولو پاڼو پر یوه ځای وي). د دې کار لپاره له سوري کوونکي، قیچي یا چاقو څخه کار واخلئ، که دا ممکن نه وي نو د یوځای کیدلو لپاره په لاندې ډول عمل وکوئ

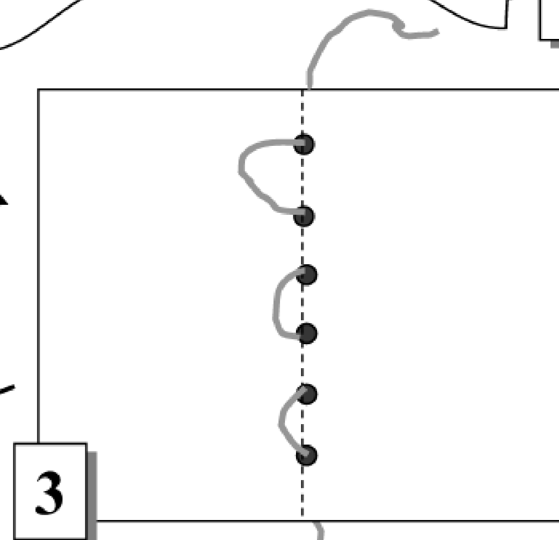

ټولې پاڼې پرانیزئ، او یقیني کړئ چې ټول سوري پر یوه لیکه برابر دي. له شا لوري په سوریو کې تېروبېر تار وپېیئ او ټولې پاڼې سره وګنډئ.

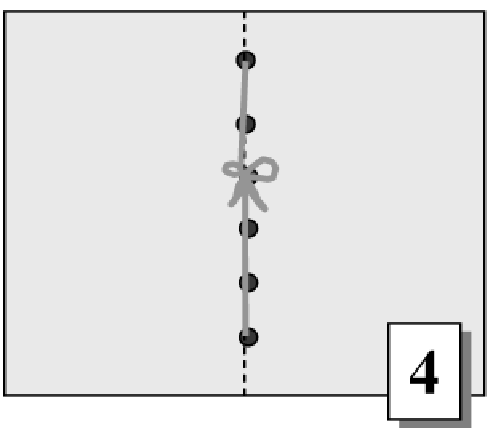

د تار سرونه ښه کش کړئ او کلک یې وتړئ.

د یوځای کیدلو بدیلې لارې:

ستېپلر: له لومړي پړاو وروسته، پاڼې د کتاب په څیر کات کړئ، کات شوې څنډې دوه درې ځایه ستېپلر کړئ.

سریښ: په کات شوو څنډو سریش ووهئ، پاڼې سره نږدې کړئ. ځان ډاډه کړئ، مخکې له دې چې زده کوونکي په کتابونو کار پیل کړي، سریښ بیخي وچ شوي وي.

ګنډل: د پاڼو د ګنډلو لپاره له یوې قوي ستنې او تار څخه کار واخلئ او کات شوې څنډې وګنډئ. (ستنې په خوندي ځای کې کېږدئ چې څوک په ځان خوږ نه کړي.)

تاسې او ستاسې زده کوونکي کیدای شي د کتاب د یوځای کیدلو لپاره له دې هم ښې لارې پیدا کړئ.

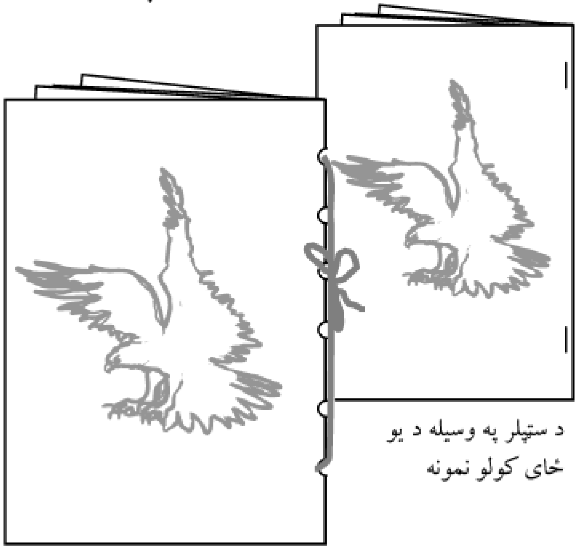

د ستپلر په وسیله د یو ځای کولو نمونه

ممثلان د راتلونکي تمثيلي پارچې د لا ښه کولو لپاره څه کولای شي؟

۶. دېرې هلکان د کيسې د تمثيل د وار په ترلاسه کولو ډېر خوشحالېږي، او خوند ورکوي. هرځل چې نوې ډله ممثلان راځي، ويناوې به په مختلف انداز وړاندې کوي، بېلې نښې او بېل ډول حرکات به ترسره کوي ... د هغوی کړنې به له کيسې څخه د هغوی د ځاني تعبير استازيتوب کوي، او څرنګه چې هره کيسه په يوه بېله ښه تعبيرېدای شي، نو د کردار او تمثيل بېلښت او توپير هم بايد وستايل شي، او يادونه يې وشي.

د مهارت د انکشاف اندازه کول: د ننداري (تمثيل) په ښه د کيسې وړاندې کول
درجه ۱: زده کوونکی د تمثيل پر وخت ډېرې ورو او بې خوځښته خبرې کوي، او د کرکتر غږ نه باسي، که ښوونکي ورسره مرسته هم کوي.
درجه ۲: د زده کوونکي خبرې اوريدل کيږي خو د کرکتر له غږ سره سمون نه خوري. بيان په کې نه وي موجود. تمثيل يې ژوندی نه وي.
درجه ۳: زده کوونکی يو څه واضح خبرې کوي، د کرکتر غږ استعمالوي، اوريدل کيږي او د پوهيدو وړ وي. بيان او تجسم تخيلي او د نوښت درلودونکی دی.
درجه ۴: زده کوونکی د خورا ښې ژبې د استعمال او د کرکتر رول ډير ښه ادا کوي، په طنزيه، احساساتی، تخيلي اويا خوښې باندې ادا له کبله بيخي د اصل په څير ښکاري.

کولای شئ دا چارټونه بیا جوړ کړئ او د خپلو زده کوونکو د مهارتونو د انکشاف، چې تاسې یې په ټولګي کې درس ورکوئ د مسیر د ټاکلو لپاره استعمال کړئ. د هرې ورځې د فعالیت په پای کې د مهارت د سطحې د توضیح لپاره لطفاً د مهارت د انکشاف د اندازه کولو چارټ ته مراجعه وکړئ.

زړه نښځه او باز د قصې لپاره د زده کوونکو د پرمختګ ارزونه

د زده کوونکي نوم:________________________________

د تسلط سطح

زده شوي مهارتونه	۱	۲	۳	۴
لومړۍ ورځ: وړاندوینه کول				
دوهمه ورځ: تکرار او نتیجه ګیري				
دوهمه ورځ: د لغاتونو په لوستلو کې انکشاف				
دریمه ورځ: په قصه کې د کلیدي نظرونو منعکسول				
دریمه ورځ: لغت پانګه او د لغت بېلګې				
په ټولګي کې پرمختللې کړنې (۴مه، ۵مه او ۶مه ورځ)				
د قصې په اړه لیکل				
په لوړ غږ د قصې لوستل				
د قصې بیا ویل لکه د قصه ویونکي په څیر (اجرا)				
د ننداري (تمثیل) په بڼه د کیسې وړاندې کول				

زړه نښځه او باز د قصې لپاره د زده کوونکو د پرمختګ ارزونه

د زده کوونکي نوم:________________________________

د تسلط سطح

زده شوي مهارتونه	۱	۲	۳	۴
لومړۍ ورځ: وړاندوینه کول				
دوهمه ورځ: تکرار او نتیجه ګیري				
دوهمه ورځ: د لغاتونو په لوستلو کې انکشاف				
دریمه ورځ: په قصه کې د کلیدي نظرونو منعکسول				
دریمه ورځ: لغت پانګه او د لغت بېلګې				
په ټولګي کې پرمختللې کړنې (۴مه، ۵مه او ۶مه ورځ)				
د قصې په اړه لیکل				
په لوړ غږ د قصې لوستل				
د قصې بیا ویل لکه د قصه ویونکي په څیر (اجرا)				
د ننداري (تمثیل) په بڼه د کیسې وړاندې کول				

د مارغانو يا ځناورو باره کې ډېر پوهيږي، چې څرنګه ښکاري او څرنګه سلوک کوي. ممکن هغوی د داسې مرغه يا ځناور باره کې هم خبر وي چې تاسې هيڅکله نه وي ليدلي.

دا ستاسې دنده ده: د خپلې کورنۍ او ګاونډ غړو څخه د مارغانو او نورو ځناورو باره کې پوښتنه وکړئ. له هغوی وپوښتئ چې له تاسې د خپلې خوښې مارغه يا نورو ځناورو يا داسې ځناور باره کې ووايي چې هيڅکله مو نه وي ليدلي. څومره ښه چې يې ليکلای شئ ويې ليکئ، يا يې ښه په ياد وساتئ چې بيا يې ووايایاست، او هغه کيسې له ځان سره ټولګي ته راوړئ.

۲. زده کوونکو ته اونۍ يا دوه ورکړئ تر څو له خلکو سره وغږيږي او وګوري چې د کورنۍ غړو يې کيسې زده دي يا نه. کله چې زده کوونکي کيسې راوړي نو تاسې ورسره ځيني دا فعاليتونه کولای شئ:

- له زده کوونکو وغواړئ چې د کيسو رسمونه رسم کړي، په ټولګي کې د رسمونو باره کې وغږيږي او بيا يې له ځان سره کور ته يوسي او هغوی ته چې کيسه يې ورته کړې ده، وښايي.
- له زده کوونکو وغواړئ چې کيسه په خپلو ټکو وليکي او ورځخه ساده کتابونه جوړ کړي او هغوی ته چې دوی ته يې کيسه کړې ده ورکړي. (د ساده کتاب د جوړولو په اړه د لارښوونو لپاره راتلونکې پاڼه وګورئ.)
- ځيني مشران ټولګي ته راوبولئ او ورځخه هيله وکړئ چې له ټول ټولګي سره خپلې کيسې شريکې کړي.

کولای شئ دا چارټ د خپلو ټولو زده کوونکو د مهارتونو د انکشاف، چې تاسې یې په ټولګي کې درس ورکوئ د مسیر د ټاکلو لپاره استعمال کړئ. د هرې ورځې د فعالیت په پای کې د مهارت د سطحې د توضیح لپاره لطفاً د مهارت د انکشاف د اندازه کولو چارټ ته مراجعه وکړئ.

د ټولګي د پرمختګ ارزونه

ښوونکی ______________ د ټولګي شمېره/پېژندنه ______________

نېټه: ______________

د هوپو د کتاب عنوان: *زړه ښځه او باز*

دا ______________ د هوپو کتاب ما د زده کوونکو سره استعمال کړی دی.

په ټولګي کې د زده کوونکو شمیر: ______________

د هر زده کوونکي د تسلط سطح*

درس ورکړل شوي مهارتونه	۱	۲	۳	۴
لومړۍ ورځ: وړاندوینه کول				
دوهمه ورځ: تکرار او نتیجه ګیري				
دوهمه ورځ: د لغاتونو په لوستلو کې انکشاف				
دریمه ورځ: په قصه کې د کلیدي نظرونو منعکسول				
دریمه ورځ: لغت پانګه او د لغت بېلګې				
په ټولګي کې پرمختللې کړنې (۴مه، ۵مه او ۶مه ورځ):				
د قصې په اړه لیکل				
په لوړ غږ د قصې لوستل				
د قصې بیا ویل لکه د قصه ویونکي په څیر (اجرا)				
د ننداري (تمثیل) په بڼه د کیسې وړاندې کول				

* هرې سطح ته رسیدونکي ټول زده کوونکي وشمیرۍ

دا پانه د نوټ کولو له پاره ده

دا پانه د نوټ کولو له پاره ده

دا پانه د نوټ کولو له پاره ده

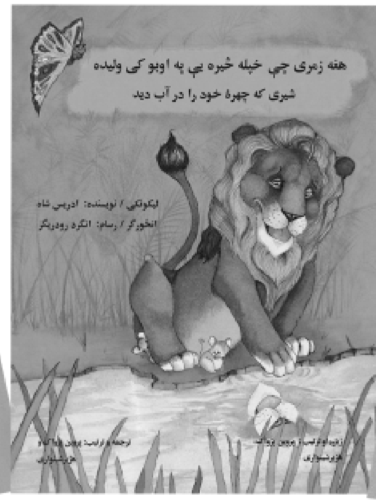

د ادریس شاه له لورې لرغونې ویل شوې افغاني کیسې
هره یوه د ښوونکې د لارښود او د ټولګي د ګټې اخستنې له پاره

لومړی کتاب: د بزګر ښځه

دوهم کتاب: هغه زمری چې خپله څېره یې په اوبو کې ولیده

دریم کتاب: مسخره چرګ

څلورم کتاب: هوښیار هلک او خطرناک ځناور

پنځم کتاب: زړه ښځه او ګوربت

شپږم کتاب: بې نومې هلک

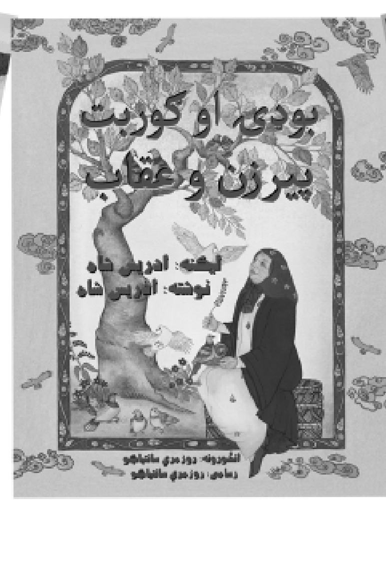

د افغان ښوونکي لارښود کې دا فعالیتونه شامل دي:

د افغان ولسي ښوونیزو قصو لوستل

په لوړ غږ لوستلو فعالیتونو داسې ډیزاین شوي دي چې په دې څېزونو کې ښوالی راولي:

تقریري ژبه د پوښتنو او بحث له لارې

د لوړې سطحې فکر کولو مهارت د ورته والي د فکر رامنځ ته کولو په شمول

د قصې سیالي د تکرار له لارې

د قصې خپلول، د زده کړې عرضه چې ډیر دوام کوي

ټولنیز-احساساتي انکشاف

قصې ته ځواب

لوستل، لیکل، غوږ نیول، خبرې کول

هغه فعالیتونو چې د دې ستراتیژیو او مهارتونو لپاره ډیزاین شوي دي:

شخصي ځواب د بحث په شمول

رسمول او بیاویل

د لوستلو او لیکولو د مهارت جوړول

د لغاتونو په لوستلو کې انکشاف

د لغاتونو د نمونو پیژندنه

د پوهې او درک مهارت

د فکر کولو مهارت د ورته والي د فکر د وړتیا د رامنځ ته کولو په شمول

د اندازه کولو چارټ

چې په انفرادي ډول د زده کوونکي او ټولګي پرمختګ ارزیابي او وټاکلای شئ

د کور/ټولګي تر منځ د تفاهم رامنځ ته کول

ماشومان د هوپو قصې له کورنیو او ټولنې سره شریکوي

ماشومان له کورنۍ او ټولنې څخه قصې راټولوي

د هوپو کتابونو او ښوونکو لارښود په اړه د ډیرو معلوماتو لپاره لطفاً تماس ونیسئ:

ختیځ بیارغونې موسسه (کور)

P.O. Box No. 5704, Kabul

تلیفون شمیرې:,0093(0)700265826

0799321334, 0752004466

یا موږ ته بریښنالیک راواستوئ: hoopoebooks@aol.com

HOOPOE BOOKS

kor.pubs@yahoo.com